

Ministru kabineta
2009.gada
16.septembra
rīkojums Nr.629

Koncepcija
„Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana
un sociālo partneru līdzdalība profesionālās izglītības kvalitātes
nodrošināšanā”

(informatīvā daļa)

Rīga

2009
Saturs

Terminu skaidrojums koncepcijas ietvaros	4
Saīsinājumi un apzīmējumi	6
Ievads	7
1. Problēmu formulējums un detalizēts izklāsts	9
1.1. Profesionālās izglītības zemo prestižs	9
1.1.1. Profesionālās kvalifikācijas līmeņu sistēmas neatbilstība Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai	13
1.1.2. Profesionālās izglītības programmu piedāvājuma neatbilstība pieaugušo izglītības vajadzībām	13
1.1.3. Nevienlīdzīgie vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības ieguves un augstākās izglītības programmu uzsākšanas nosacījumi	16
1.1.4. Profesionālās izglītības iestāžu vienvēidība	18
1.1.5. Ārpus formālās izglītības iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču neatzīšana	19
1.2. Profesionālās izglītības politikas īstenošanā iesaistīto institūciju un darba devēju nepietiekamā kapacitāte un savstarpējā sadarbība	20
2. Politikas plānošanas dokumenti un tiesību akti, kas saistīti ar attiecīgo problēmu risināšanu	23
3. Prognoze par sekām, ja netiks risinātas problēmas	23
4. Problēmu risinājumi un to un varianti	24
4.1. Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana	24
4.1.1. Profesionālās izglītības veidu un programmu pilnveide	24
4.1.2. Nacionālās kvalifikāciju sistēmas izveide	25
4.1.3. Profesionālās izglītības iestāžu diferenciacija	29
4.1.4. Vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības ieguves nosacījumu līdzsvarošana	33
4.2. Sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības nostiprināšana izglītības valsts politikas izstrādē un īstenošanā nacionālā, reģionālā un nozaru līmenī	37
4.2.1. Valsts institūciju un sociālo partneru trīspusējās sadarbības stiprināšana nacionālā līmenī	37
4.2.2. Valsts institūciju un sociālo partneru trīspusējās sadarbības stiprināšana reģionālā līmenī	38
4.2.3. Valsts institūciju un sociālo partneru sadarbības stiprināšana nozaru līmenī	39
4.3. Valsts institūciju, sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības un atbildības noteikšana	

formālajā izglītībā	51
4.3.1. Profesionālās izglītības programmu izstrāde	51
4.3.2. Profesionālās izglītības iestādēs izsniedzamie dokumenti	52
4.4. Valsts institūciju, sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības un atbildības noteikšana neformālajā izglītībā	53
5. Nepieciešamo tiesību aktu projektu apraksts	62
6. Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtība	62

Terminu skaidrojums koncepcijas ietvaros

- **arodizglītība** – sākotnējā profesionālā izglītība, kas personām bez iepriekšējās izglītības ierobežojuma dod iespēju iegūt pirmā vai otrā līmeņa sākotnējo profesionālo kvalifikāciju;
- **eksaminācijas centrs** – Ministru kabineta noteiktajā kārtībā akreditēta komercsabiedrība vai biedrība (vai tās struktūrvienība), kas atbilstoši tās darbībai noteiktā preču ražošanas, sadales vai pakalpojumu jomā personām nodrošina iespējas iegūt darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas zināšanas, prasmes un kompetences un speciālista profesionālo kvalifikāciju, kā arī izsniedz speciālista kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu;
- **formālā izglītība** – noteiktas izglītības pakāpes ietvaros organizēta izglītības programmas apguve, kuru apliecina valsts atzīts izglītību vai izglītību un sākotnējo profesionālo kvalifikāciju apliecinājošs dokuments;
- **izglītības iestādes akreditācija** – tiesību iegūšana izglītības iestādei izsniegt valsts atzītus izglītības dokumentus par izglītības iestādē īstenoto izglītības programmu apguvi;
- **neformālās izglītības atzīšana** – ārpus formālās izglītības apgūtu noteiktai profesijai atbilstošu profesionālo kompetenču novērtēšana un dokumentāri apstiprināta novērtējuma izsniegšana;
- **neformālās izglītības atzīšanas institūcija** – Ministru kabineta noteiktajā kārtībā licencēta institūcija, kas veic neformālās izglītības atzīšanu;
- **neformālās izglītības programma** – profesionālās pilnveides programma, kuras saturs neatbilst vai daļēji atbilst speciālista profesionālās kvalifikācijas ieguvei;
- **otrās pakāpes profesionālā vidējā izglītība** – vidējās pakāpes sākotnējā profesionālā izglītība, kas personām ar iegūtu pamatizglītību dod iespēju iegūt ceturtnā līmeņa sākotnējo profesionālo kvalifikāciju un tiesības turpināt izglītību augstākās izglītības pakāpē;
- **pamatprofesija** – vispārināts zināšanu, prasmju un kompetenču kopums, kas nepieciešams darba rezultātu sasniegšanai noteiktā nozarē noteiktā kvalifikācijas struktūras līmenī;
- **pieaugušo profesionālā izglītība** – personas profesionālā apmācība vai profesionālā pilnveide;
- **pirmās pakāpes profesionālā vidējā izglītība** – vidējās pakāpes sākotnējā profesionālā izglītība, kas personām ar iegūtu pamatizglītību dod iespēju iegūt profesionālo vidējo izglītību bez tiesībām turpināt izglītību augstākās izglītības pakāpē un trešā līmeņa sākotnējo profesionālo kvalifikāciju;

- **profesija** – fiziskās personas nodarbošanās veids preču ražošanas, sadales vai pakalpojumu sfērā, arī izglītībā, kultūrā un mākslā, kam nepieciešama noteikta sistematizēta teorētiska un praktiska sagatavotība;
- **profesionālā apmācība** – profesionālā izglītība, kas personām ar iepriekšēju izglītību vai profesionālo pieredzi dod iespēju iegūt noteikta līmeņa speciālista profesionālo kvalifikāciju;
- **profesionālā izglītība** – process, kura mērķis ir personām nodrošināt darba tirgū nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences;
- **profesionālā pilnveide** – neformālā izglītība, kas personām dod iespēju apgūt darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas profesionālās zināšanas un prasmes;
- **profesionālās ievirzes izglītība** — sistematizēta zināšanu, prasmju un kompetenču apguve mākslas, kultūras vai sporta jomā līdztekus pamatizglītības vai vidējās izglītības pakāpei;
- **profesionālās kompetences** – profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo zināšanu, prasmju un atbildības raksturojums noteiktā darba situācijā;
- **profesionālās kvalifikācijas eksāmens** - pārbaudījums, lai novērtētu noteiktai profesijai atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi;
- **sākotnējā profesionālā izglītība** – pamata vai vidējās izglītības pakāpē īstenots izglītošanas process, kura mērķis ir personām bez profesionālas pieredzes nodrošināt noteikta līmeņa profesionālās izglītības un sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguvu;
- **sociālie partneri** – Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība;
- **specializācija** – specifisku zināšanu, prasmju un kompetenču kopums, kas nepieciešams noteikta amata pienākumu veikšanai noteiktā nozarē noteiktā kvalifikācijas struktūras līmenī;
- **speciālista profesionālā kvalifikācija** – noteiktai specializācijai atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetenču apguves dokumentāri apstiprināts novērtējums.

Saīsinājumi un apzīmējumi

CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EKI	Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
ISCED	Starptautiskā standartizētā izglītības klasifikācija
ESF	Eiropas Sociālais fonds
IKVD	Izglītības kvalitātes valsts dienests
INTSA	Izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadome
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LAK	Latvijas Amatniecības kamera
LBAS	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LM	Labklājības ministrija
LU	Latvijas Universitāte
MK	Ministru kabinets
NEP	Nozares ekspertu padome
NTSP	Nacionālās trīspusējās sadarbības padome
PINTSA	Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadome
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
RINP	Reģionālā izglītības un nodarbinātības padome
RPINP	Reģionālā profesionālās izglītības un nodarbinātības padome
SM	Satiksmes ministrija
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija
VidM	Vides ministrija
VM	Veselības ministrija
VISC	Valsts izglītības satura centrs

Ievads

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013.gadam (apstiprināts ar MK 04.07.2006.noteikumiem Nr.564 „Noteikumi par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2007.–2013.gadam”) nosaka, ka izglītots un radošs cilvēks ir viena no galvenajām prioritātēm stratēģiskā mērķa – izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai – sasniegšanai. Valsts uzdevums ir nodrošināt ikvienam cilvēkam vispārējās izglītības, kā arī kvalitatīvas augstākās un profesionālās izglītības iespējas.

Deklarācijā par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību (turpmāk- deklarācija) IZM ir noteikti uzdevumi profesionālās izglītības attīstībai. Deklarācijas 10.5.apakšpunktā IZM ir noteikts modernizēt un pielāgot izglītības saturu visās izglītības pakāpēs atbilstoši skolēnu spējām, vajadzībām un interesēm, deklarācijas 10.6.apakšpunktā – sadarbībā ar nozaru deleģētiem pārstāvjiem pārskatīt sākotnējās profesionālās izglītības saturu un atbilstību darba tirgus prasībām un deklarācijas 10.7.apakšpunktā ir noteikts ieviest neformālā veidā iegūto profesionālo zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu.

Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas ieviešanas rīcības plāna (apstiprināts ar MK 2009.gada 19.februāra rīkojumu Nr.123) 33.3.3.apakšpunktā IZM ir uzdots izstrādāt profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšanas un sociālo partneru līdzdalības profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā koncepciju, kura kalpos par pamatu Profesionālās izglītības likumprojekta izstrādāšanai. Tādējādi kā galvenie problēmjaudājumi profesionālās izglītības sistēmā ir identificēti profesionālās izglītības prestižs un atbilstība darba tirgus prasībām.

Koncepcijas „Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana un sociālo partneru līdzdalība profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā” projekts (turpmāk – koncepcija) ir profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšanas koncepcija. Tās izstrādes mērķis ir noteikt risinājumus pamata problēmjaudājumiem profesionālās izglītības politikas īstenošanā un panākt valsts un sociālo partneru vienošanos par attiecīgā problēmjaudājuma risinājuma variantu pirms jauna Profesionālās izglītības likumprojekta izstrādes.

Vispārējs izglītības nozares regulējums ir noteikts Izglītības likumā un nozares speciālajos likumos, nodrošinot sabalansētu un pārskatāmu regulējumu starp vispārējo un speciālo tiesību normām. Koncepcijā ir ietverti risinājumi problēmjaudājumiem, kas attiecas uz principiāli jauniem profesionālās izglītības attīstības virzieniem un kas rada būtiskas izmaiņas pastāvošajā profesionālās izglītības sistēmā. Risinājumu varianti, par kuriem būs vienojušies valsts un sociālie partneri, tiks iekļauti jaunajā likumprojektā, kurā lielā mērā būs saglabāts Profesionālās izglītības likuma teksta iedalījums. Koncepcijas sadaļās ir norādīts, kādu regulējumu paredzēts iekļaut Profesionālās izglītības likumprojektā.

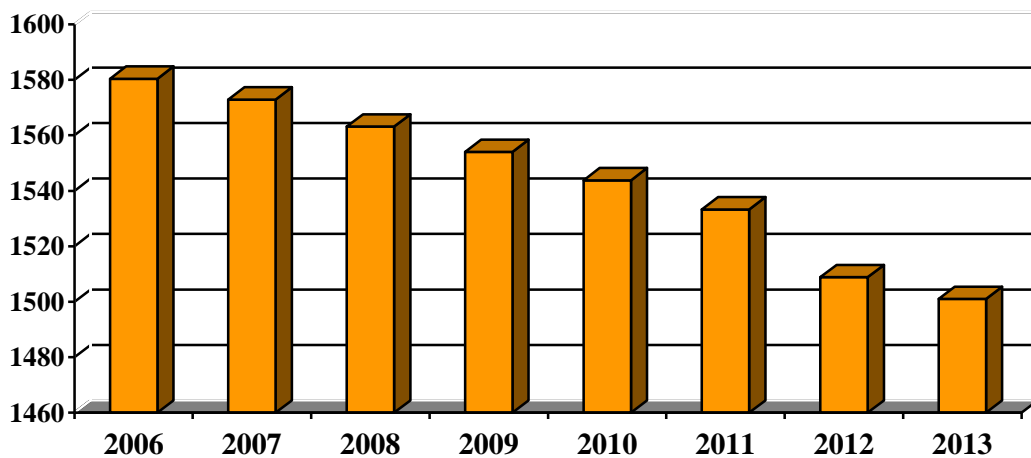
Koncepcijā izmantotas ar ES struktūrfondu 2004.-2007.gadam atbalstu īstenotās IZM Nacionālās programmas „Vienotas metodikas izstrāde profesionālās izglītības kvalitātes paaugstināšanai un sociālo partneru iesaistei un izglītošanai” atziņas, LM darba tirgus pētījumu „Profesionālās un augstākās izglītības programmu atbilstība darba tirgus prasībām” un „Augstāko un profesionālo mācību iestāžu absolventu profesionālā darbība pēc mācību beigšanas” (pieejami: Pētījumu un publikāciju datu bāzē www.mk.gov.lv) secinājumi, kā arī Eiropas Profesionālās izglītības centra materiāli par profesionālās izglītības attīstības virzieniem ES.

1. Problēmu formulējums un detalizēts izklāsts

1.1. Profesionālās izglītības zemais prestižs

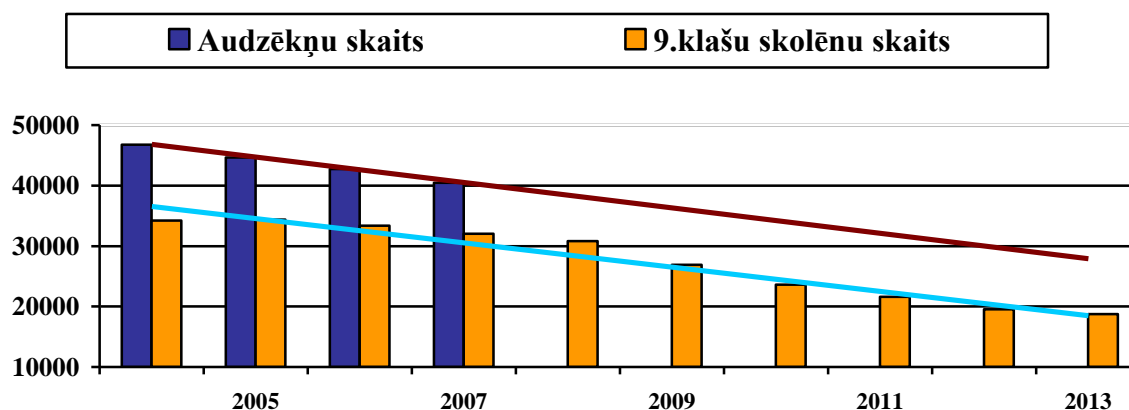
EM ir izstrādājusi informatīvo ziņojumu „Par prognozēm darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma atbilstībai vidējā termiņā” (turpmāk – informatīvais ziņojums)(izskatīts MK 03.06.2008. sēdē). Informatīvajā ziņojumā ir analizētas arī demogrāfiskās attīstības prognozes laika posmā līdz 2013.gadam.

Informatīvajā ziņojumā konstatēts, ka vidēja termiņa periodā (līdz 2013.gadam) Latvijā turpināsies iedzīvotāju skaita darbaspējas vecumā samazināšanās. Salīdzinot ar laika periodu no 2000.-2007.gadam, Latvijas iedzīvotāju skaits turpmākajos septiņos gados samazināsies straujāk – par apmēram 69 tūkstošiem. Dinamiskas attīstības scenārija gadījumā pēc 2013.gada vislielākais darbaspēka trūkums izpaudīsies vidējās kvalifikācijas profesijās, proti, darbaspēka piedāvājums spēs nodrošināt 95% no pieprasījuma. Lai kompensētu sagaidāmo darba resursu straujo samazinājumu, viens no galvenajiem valsts politikas uzdevumiem ir veicināt darba ražīguma pieaugumu un iedzīvotāju nodarbinātību.

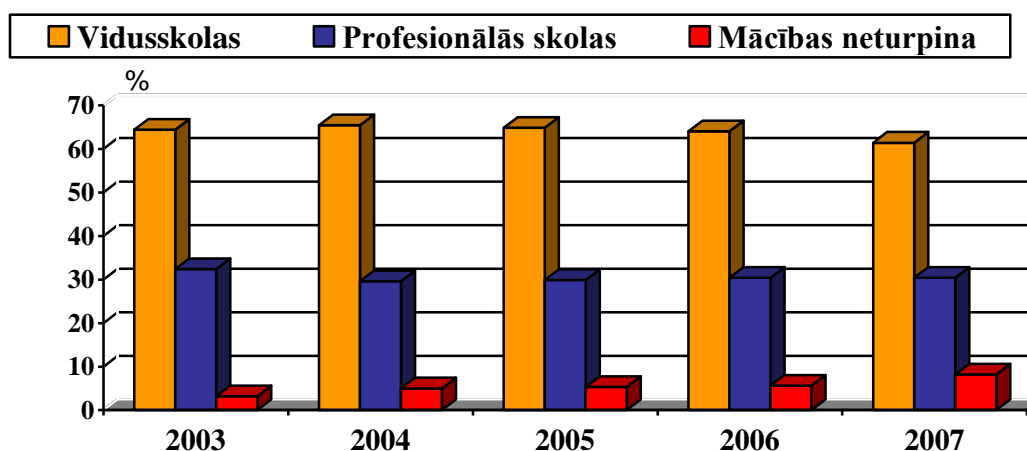
1.attēls. Iedzīvotāju skaits (tūkst.) vecumā no 15 – 64 gadiem

Izvērtējot demogrāfisko situāciju valstī, jāsecina, ka laikā no 2005.gada līdz 2013.gadam pamatskolas absolventu skaits samazināsies par 44% (Avoti: CSP, Profesionālās izglītības iestāžu pārskati, vispārējās izglītības iestāžu pārskati).

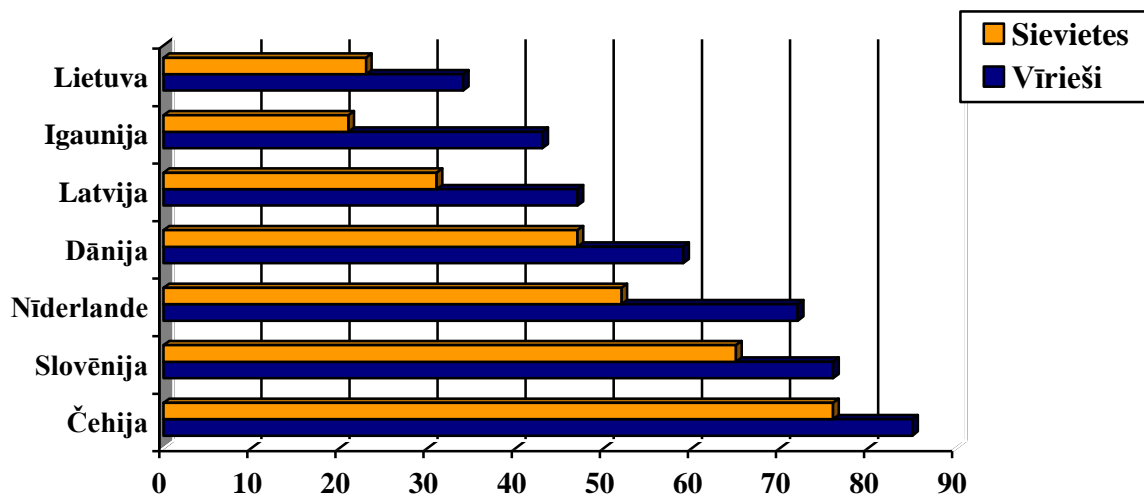
2.attēls. Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaita prognozes

Pastāvošā disproporcija starp pamatskolas absolventu izvēli izglītības turpināšanai vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības programmās liecina par profesionālās izglītības zemo prestižu. Salīdzinoši zemās dzimstības dēļ var prognozēt būtisku profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaita un darbaspēka papildinājuma darba tirgū samazinājumu (Avoti: CSP, Profesionālās izglītības iestāžu pārskati, vispārējās izglītības iestāžu pārskati).

3.attēls. Pamatskolu absolventu izvēle izglītības turpināšanai

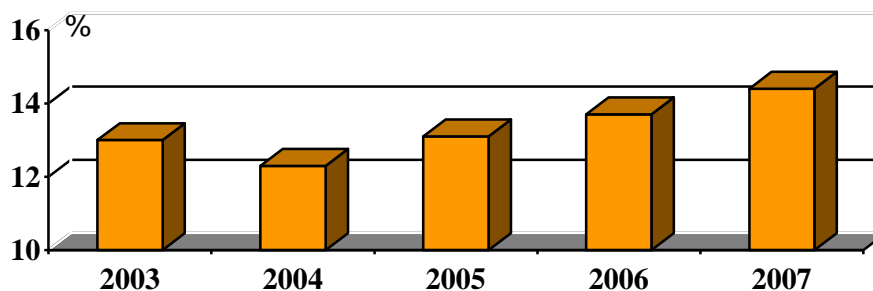
Salīdzinot ar ES datiem par izglītojamo īpatsvaru sākotnējās profesionālās izglītības programmās, mazāks īpatsvars ir tikai Igaunijā un Lietuvā (Avoti: IZM, CSP, Profesionālās izglītības iestāžu pārskati. Cedefop, Vocational education and training – key to the future, 2004.).

4.attēls. Profesionālās izglītības audzēkņu īpatsvars vidējās izglītības pakāpē

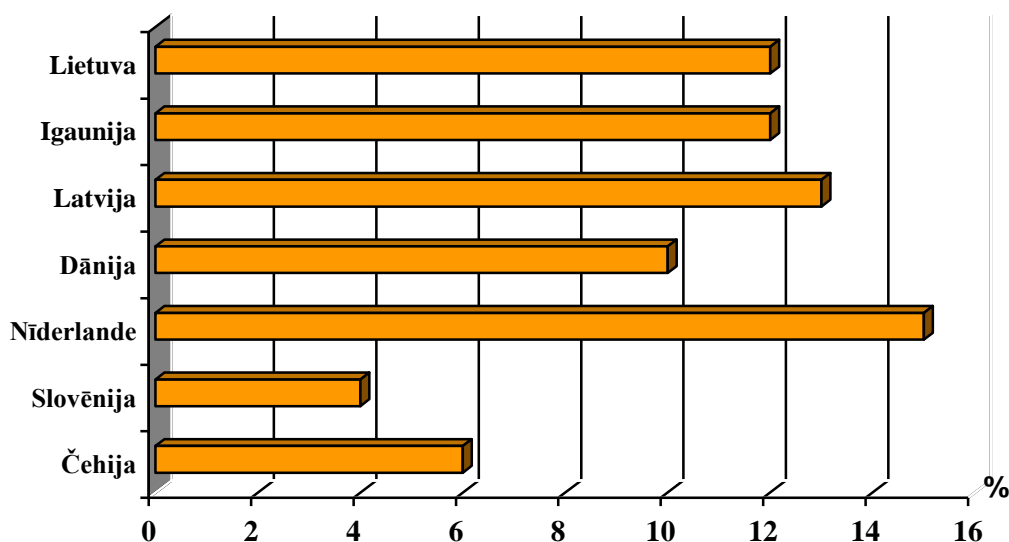
Eiropas Komisijas darbības programmas „Izglītība un apmācība 2010” mērķu sasniegšanu – līdz 2010.gadam nodrošināt vidējo izglītību 85 procentiem iedzīvotāju vecumā līdz 22 gadiem – apgrūtinā no izglītības iestādēm atskaitīto audzēkņu skaita pieaugums.

Saskaņā ar ES Lisabonas stratēģijas stratēģisko mērķi ES jāklūst par konkurētspējīgāko un dinamiskāko uz zināšanām balstīto ekonomiku pasaulē. Savukārt Kopenhāgenas procesa mērķis ir veicināt sadarbību arodizglītībā un palīdzēt, lai Eiropas izglītības un apmācības sistēmas būtu efektīvas un atbilstīgas un lai ES pilsoņi atbilstu ES darba tirgus prasībām. Kopenhāgenas procesa uzraudzībai kā vienu no galvenajiem rādītājiem izmanto „skolu pāragri pametušie”. Saskaņā ar iepriekš minēto Kopenhāgenas procesa uzraudzības rādītāju atskaitīto audzēkņu īpatsvaram profesionālās izglītības programmās 2010.gadā jābūt mazākam par 10%. Lielākā audzēkņu daļa tiek atskaitīta pirmajos divosursos – vidēji 73% no atskaitīto audzēkņu kopējā skaita. 2007./2008.mācību gadā 14-16% no atskaitīto audzēkņu kopējā skaita turpina mācības citā izglītības iestādē (Avoti: CSP, Profesionālās izglītības iestāžu pārskati).

5.attēls. Atskaitīto audzēkņu skaits % no kopējā audzēkņu skaita

Vērtējot starptautiskā salīdzinājumā, Latvija atrodas pārējo ES dalībvalstu vidusdaļā atskaitīto audzēkņu skaita īpatsvara ziņā (Avoti: CSP, Profesionālās izglītības iestāžu pārskati Prof-1 2004., Cedefop, Vocational education and training – key to the future).

6.attēls. Atskaitīto audzēkņu skaita īpatsvara salīdzinājums

LU 2007.gadā veiktā pētījumā “Augstāko un profesionālo mācību iestāžu absolventu profesionālā darbība pēc mācību beigšanas” (pieejams: Pētījumu un publikāciju datu bāzē www.mk.gov.lv) tika noskaidrota absolventu attieksme pret darbu pēc profesionālās izglītības iestādes beigšanas. Saskaņā ar pētījumu tikai 59% absolventi vēlējas strādāt atbilstoši iegūtajai profesijai un 81% no absolventiem, kas vēlējas strādāt apgūtajā profesijā, tajā arī strādā.

Iepriekš minētie fakti un prognozes norāda, ka disproporcija jauniešu skaita ziņā, kuri apgūst vispārējās vidējās izglītības vai profesionālās izglītības programmas, ir būtiska problēma kvalificēta darbaspēka sagatavošanā, kas

saistīta ne tikai ar demogrāfisko situāciju valstī, bet arī ar profesionālās izglītības zemo prestižu, kura pamatā ir profesionālās izglītības sistēmas smagnējība profesionālās izglītības programmu piedāvājumā dažādām mērķu grupām, kā arī nepietiekama profesionālās izglītības pieejamība iedzīvotājiem mūžizglītības kontekstā.

1.1.1. Profesionālās kvalifikācijas līmeņu sistēmas neatbilstība Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai

Spēkā esošā Profesionālās izglītības likumā noteiktā piecu līmeņu profesionālās kvalifikācijas sistēma neatbilst Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes ieteikumam par astoņu līmeņu EKI izveidošanu mūžizglītībai, kuru Latvijā ir plānots ieviest līdz 2010.gadam.

Šobrīd Latvijā netiek pievienots Europass pielikums pamatizglītības un vidējās izglītības līmeņa profesionālo kvalifikāciju apliecinošam dokumentam prasmju un kompetenču pārskatāmībai. EKI ieviešana un pielietojums Europass pielikumā kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem veicinās profesionālās izglītības prestižu Latvijā, jo palīdzēs skaidri un viegli saprotamā veidā apliecināt iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences darba devējiem un izglītotājiem visā ES teritorijā.

1.1.2. Profesionālās izglītības programmu piedāvājuma neatbilstība pieaugušo izglītības vajadzībām

Salīdzinoši lielā izglītības programmu un izsniedzamo dokumentu dažādība sabiedrībā izraisa neizpratni par izglītības jomu reglamentējošajos likumos noteiktajiem izglītības programmu veidiem (vispārējās vidējās izglītības programmas ar īpaši akcentētu profesionālo ievirzi, profesionālās izglītības programmas, profesionālās ievirzes izglītības programmas, tālākizglītības programmas, pieaugušo izglītības programmas, profesionālās tālākizglītības programmas, profesionālās pilnveides izglītības programmas), kā arī par iegūto izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem un to izsniegšanas noteikumiem.

1.tabula

Audzēkņu skaits izglītības programmās 2007. gadā
(Avoti: IZM, CSP dati)

Izglītības programmas	Audzēkņu skaits	Izsniedzamie dokumenti
Profesionālās pamatizglītības programmas	771	Apliecība par profesionālo

		pamatizglītību
Arodizglītības programmas, īstenojamas bez iepriekšējās izglītības ierobežojuma	5861	Atestāts par arodizglītību vai kvalifikācijas apliecība
Profesionālās vidējās izglītības programmas īstenojamas pēc pamatizglītības ieguves.	28043	Diploms par profesionālo vidējo izglītību vai kvalifikācijas apliecība
Arodizglītības programmas (2.līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguve), īstenojama pēc vispārējās vidējās izglītības ieguves	888	Kvalifikācijas apliecība
Profesionālās vidējās izglītības programmas (3.līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguve), īstenojama pēc vispārējās vidējās izglītības ieguves	1755	Diploms par profesionālo vidējo izglītību
Profesionālās ievirzes izglītības programmas	34719	Apliecība par profesionālās ievirzes izglītību
Vispārējās vidējās izglītības programmas ar īpaši akcentētu profesionālo ievirzi	4876	Atestāts par vispārējo vidējo izglītību
Pieaugušo izglītības programmas, t.s. tālākizglītības programmas, profesionālās tālākizglītības programmas, profesionālās pilnveides izglītības programmas	290279	Sertifikāts, kvalifikācijas apliecība, profesionālās pilnveides apliecība

2.tabula

2007. un 2008.gadā licencēto un akreditēto profesionālās izglītības programmu skaits
(Avots: IZM dati)

Izglītības programmas	Licencētas		Akreditētas	
	2007.g.	2008.* g.	2007.g.	2008.*g.
Profesionālās pamatizglītības	21	47	20	12

programmas				
Arodizglītības programmas	19	67	59	15
Profesionālās vidējās izglītības programmas	120	181	129	92
Profesionālās ievirzes izglītības programmas	440	634	Nav jāakreditē	Nav jāakreditē
Profesionālās tālākizglītības programmas	138	205	192	51
Profesionālās pilnveides izglītības programmas	159	161	Nav jāakreditē	Nav jāakreditē

*Piezīme. Rezultāti uz 2008. gada 1. novembri.

1999.gadā pieņemtajā Profesionālās izglītības likumā noteiktās tiesību normas galvenokārt ir orientētas uz profesionālo sākotnējo izglītību – uz jauniešiem, kuri pēc pamatizglītības ieguves tūlīt turpina izglītību profesionālās vidējās izglītības programmās un arodizglītības programmās (izglītības programmu apguves ilgums vidēji ir trīs līdz četri gadi). Mainīgā darba tirgus iespaidā pieaug pieprasījums pēc profesionālās izglītības programmām ar salīdzinoši īsu īstenošanas laiku.

Profesionālās izglītības programmu izstrādi reglamentē valsts profesionālās vidējās izglītības standarts vai valsts arodizglītības standarts un profesijas standarts. Profesijas standarta izstrāde, saskaņošana un apstiprināšana Ministru kabinetā ir laikietilpīgs process un ir pakļauts virknei procedūru, kas būtiski paildzina jaunu profesionālās izglītības programmu īstenošanas uzsākšanu. Šī iemesla dēļ tiek ierobežots profesionālās tālākizglītības programmu (izglītības programmu apguves ilgums parasti ir no trīs līdz deviņiem mēnešiem) piedāvājums.

Neskaidrību rada tas, ka vienu un to pašu kvalifikāciju var iegūt, apgūstot dažādas profesionālās izglītības programmas, piemēram, automehāniķa kvalifikāciju var iegūt, apgūstot četrgadīgu profesionālās vidējās izglītības programmu (diploms par profesionālo vidējo izglītību) un profesionālās tālākizglītības programmu ar īstenošanas ilgumu līdz vienam gadam (kvalifikācijas apliecība).

Par vienas un tās pašas profesionālās izglītības programmas apguvi atkarībā no iepriekšējās izglītības (pamatizglītība vai vispārējā vidējā izglītība) var saņemt dažādus dokumentus, piemēram, apgūstot profesionālās vidējās izglītības programmu, var saņemt diplomu par profesionālo vidējo izglītību vai kvalifikācijas apliecību.

Profesionālās tālākizglītības programmas apguves rezultātā personai izsniedz profesionālās kvalifikācijas apliecību. Profesionālo kvalifikāciju apliecinotajai kvalifikācijas apliecībai nav nozīmes izglītības līmeņa paaugstināšanā, un tā neietekmē pāreju no vienas izglītības pakāpes uz nākamo pakāpi.

Strādājošo iespējas paaugstināt viņu konkurētspēju darba tirgū ir ierobežotas, jo profesionālās kvalifikācijas ieguves process ir pakļauts formālās izglītības prasībām. Profesionālās sākotnējās izglītības programmām noteiktā izglītības programmu izstrādes, licencēšanas, akreditācijas un iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanas kārtība nav piemērojama pilnā mērā īsa laika izglītības programmām – profesionālās tālākizglītības programmām.

Saskaņā ar Izglītības likumu formālās izglītības programmas ir saistītas ar noteiktu izglītības pakāpi, un tās ir: profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmas. Obligātās pamatizglītības līmenī nav lietderīgi ieviest divus valsts izglītības standartus un attiecīgi – divas pamatizglītības programmas (vispārējās pamatizglītības un profesionālās pamatizglītības programmas).

Attīstot ārpus formālās izglītības sistēmas iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču novērtēšanas sistēmu, Izglītības likumā un Profesionālās izglītības likumā minētajai izglītības programmu nosaukumu dažādībai – profesionālās pilnveides izglītības programmas, tālākizglītības programmas, pieaugušo izglītības programmas – nav pamatojuma. Attiecīgi tam ir jāpārskata arī izglītības programmu īstenošanas procesa vērtēšana, jo daļa izglītības procesa notiek komercsabiedrībās.

Lai samazinātu profesionālās tālākizglītības programmu izstrādes laiku un palielinātu to piedāvājumu un atbilstību darba tirgus pieprasījumam, nepieciešams atbilstošs tiesiskais regulējums, kas nepakļautu profesionālās kvalifikācijas ieguves procesu formālās izglītības prasībām un kas noteiktu profesionālo organizāciju atbildība profesionālās tālākizglītības programmu izstrādē un profesionālās tālākizglītības kvalitātes nodrošināšanā.

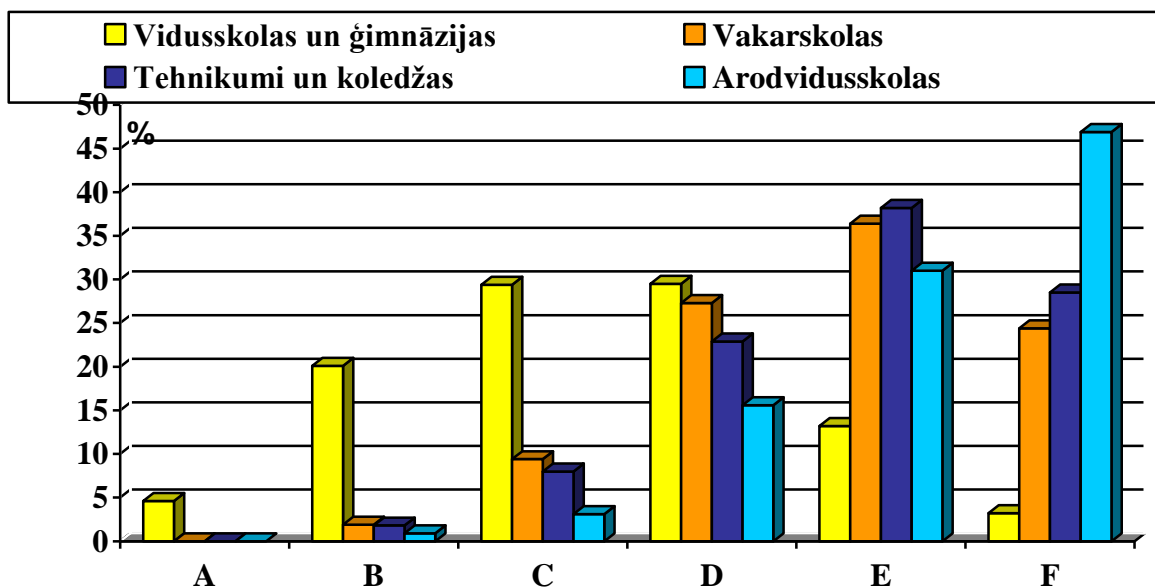
1.1.3. Nevienlīdzīgie vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības ieguves un augstākās izglītības programmu uzsākšanas nosacījumi

Vispārējās vidējās izglītības programmās skolēni mācās trīs gadus (par vienu gadu mazāk nekā profesionālās vidējās izglītības programmās) un apgūst lielāku skaitu un lielākā apjomā vispārīzglītojošos mācību priekšmetus nekā profesionālās vidējās izglītības programmās. Līdz ar to vidusskolas absolventiem ir iespējas iegūt labāku vērtējumu centralizētajos eksāmenos un plašāku izvēli tālākām studijām augstākās izglītības iestādēs. Profesionālās vidējās izglītības programmu īstenošanas ilgums trīs gadi ir vairākās valstīs,

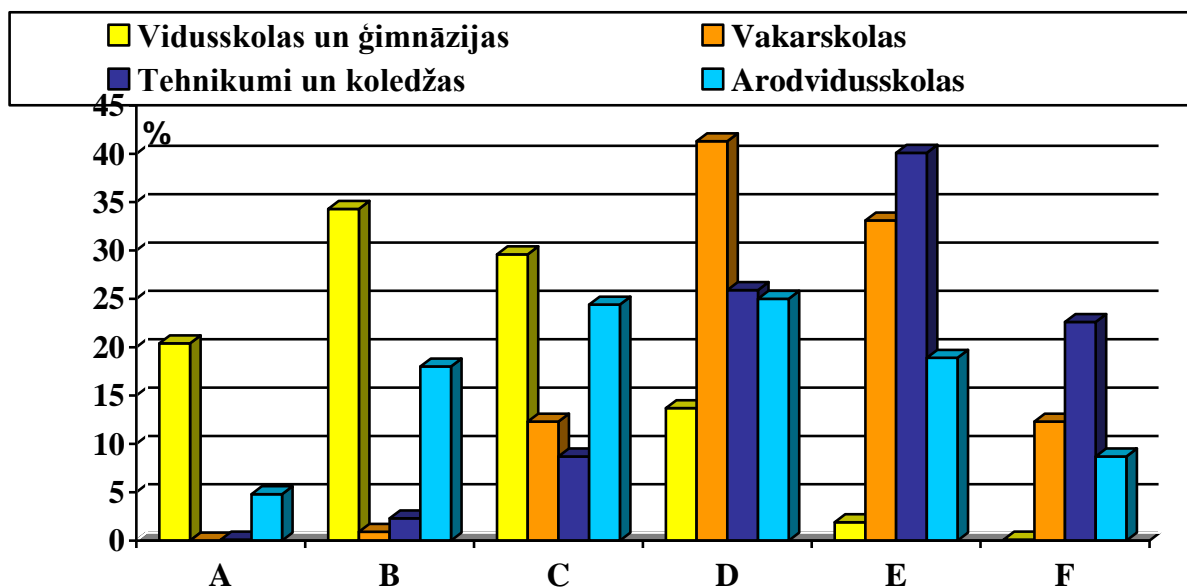
piemēram, Somijā, Igaunijā, Lietuvā, arī Vācijā duālajā sistēmā organizētajā profesionālajā izglītībā.

Nevienlīdzīgi nosacījumi vispārējās vidējās un profesionālās vidējās izglītības programmu absolventiem ir arī augstākās izglītības programmu uzsākšanai. Koledžās un augstskolās uzņemšana notiek, pamatojoties uz centralizēto eksāmenu rezultātiem. Vispārizglītojošo vidusskolu absolventi attiecībā pret profesionālās vidējās izglītības programmu absolventiem iegūst priekšrocības stājoties augstākās izglītības programmās, jo centralizēto eksāmenu saturs ir noteikts atbilstoši valsts vispārējās vidējās izglītības standartam

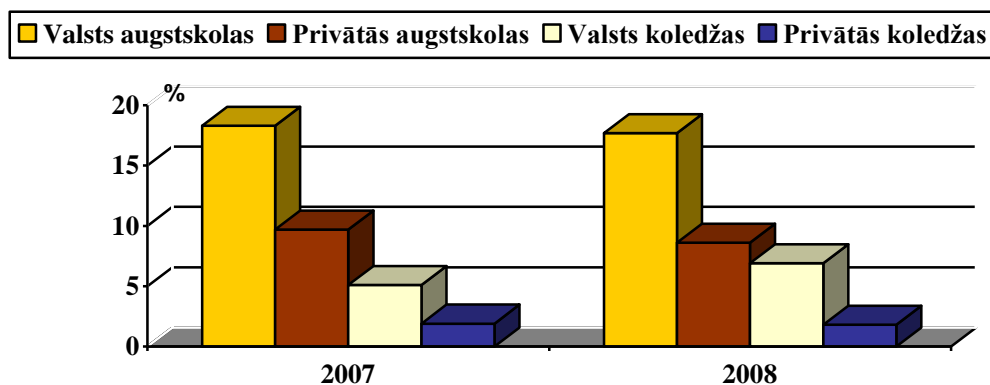
Lai gan centralizēto eksāmenu rezultāti kopumā ir sliktāki nekā vispārizglītojošajās vidusskolās, tomēr salīdzinoši daudz profesionālās vidējās izglītības absolventi absolvēšanas gadā turpina mācības augstākās izglītības iestādēs. 2007. un 2008.gadā aptuveni 35% no kopējā profesionālās vidējās izglītības programmu absolventu skaita turpināja izglītību augstākās izglītības iestādēs.

7.attēls. Centralizētā eksāmena rezultāti matemātikā 2007.gadā
(Avoti: IZM VISC dati)

8.attēls. Centralizētā eksāmena rezultāti matemātikā 2008.gadā
(Avoti: IZM VISC dati)

9. attēls. Augstākās izglītības studiju programmās imatrikulēto profesionālās vidējās izglītības iestāžu absolventu skaits
(Avoti: Augstskolu un koledžu pārskati)

1.1.4. Profesionālās izglītības iestāžu vienveidība

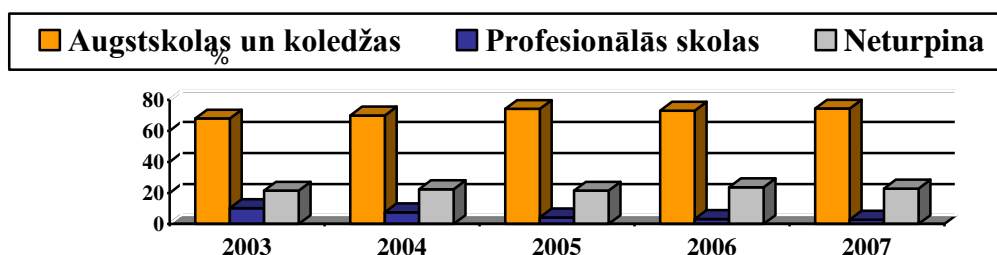
IZM organizētā pētījuma “Profesionālās izglītības prestižs Latvijā” rezultāti atklāj skolēnu priekšstatus par profesionālo izglītību: tā ir nevērtīgāka par vispārējo izglītību, profesionālās izglītības iestādēs galvenokārt ir iestājušies audzēkņi ar sliktu uzvedību un tie, kas nevēlas mācīties.

Skolēnu priekšstatu par profesionālās izglītības iestādēm kopumā lielā mērā veido dzīves vietai tuvākā profesionālās izglītības iestāde, kurā nereti nav liela izvēle profesiju ziņā un kurā ēku inženiertehniskais stāvoklis un materiāli tehniskais nodrošinājums ir salīdzinoši zems.

Profesionālās izglītības likuma 16.pants nosaka profesionālās izglītības iestādes nosaukumus un tiesības īstenot dažādu izglītības pakāpju profesionālās izglītības programmas vienā profesionālās izglītības iestādē. Šobrīd pēc profesionālās izglītības iestāžu nosaukuma nevar noteikt ne apgūstamās izglītības programmas, ne arī iegūstamās kvalifikācijas līmeni.

1.1.5. Ārpus formālās izglītības iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču neatzišana

Profesionālās izglītības likums paredz profesionālās kvalifikācijas iegūvi tikai vienā veidā – apgūstot izglītības programmu. Ievērojot to, ka samazinās izglītojamo skaits profesionālās izglītības programmās pēc vispārējās vidējās izglītības ieguves un ka salīdzinoši liels jauniešu skaits pēc vidusskolas mācības neturpina (2007.gadā – no 20740 vidusskolu absolventiem mācības neturpināja 4728 absolventi), ir jārada vidusskolas absolventiem citas iespējas savas karjeras veidošanai (Avoti: IZM pārskati par augstskolu darbu, CSP).

10.attēls. Vidusskolu absolventu tālākā mācību ceļa izvēle

Darba tirgū nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences ir iespējams apgūt arī neformālās izglītības programmās, kā arī pašmācības ceļā, lasot profesionālo literatūru, veicot darba pienākumus vai strādājot kā brīvprātīgais.

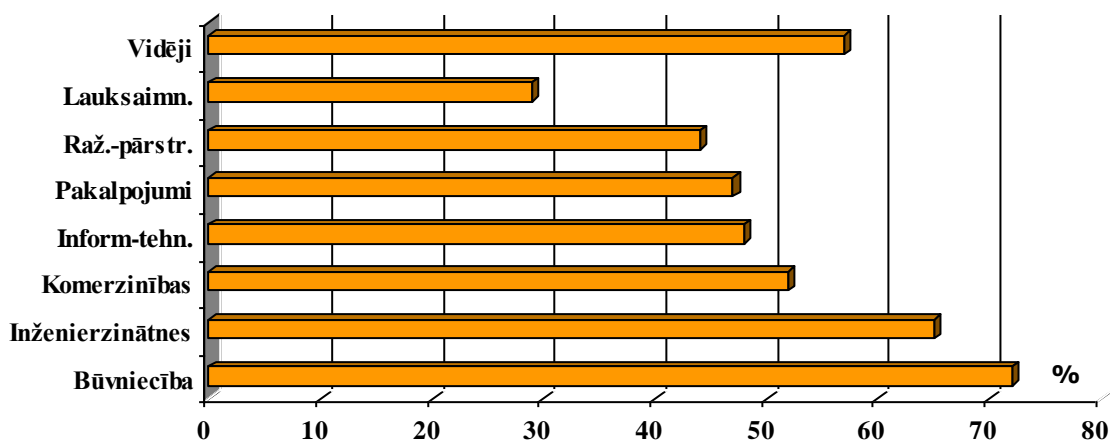
Neformālās izglītības atzišanas pamatelementi ir izstrādāti pedagogu profesionālās kvalifikācijas noteikšanai saskaņā ar MK 18.10.2005. noteikumiem Nr.773 „Profesionālās izglītības pedagogu izglītības ieguves un profesionālās pilnveides kārtība”. IZM īstenotās ESF Nacionālās programmas „Vienotas metodikas izstrāde profesionālās izglītības kvalitātes paaugstināšanai un sociālo partneru iesaistei un izglītošanai” ietvaros ir izstrādāta metodika neformālās izglītības atzišanas procedūru veikšanai.

Saskaņā ar minēto procedūru pretendents iesniedz pašnovērtējumu, kurā atspoguļotas attiecīgajai profesijai atbilstošās profesionālās kompetences un to iegūšanas veidi; iepriekš iegūtos formālās un neformālās izglītības dokumentus, darba devēja rekomendācijas. Saskaņā ar procedūru tiek izvērtēta iegūto kompetenču atbilstība izvēlētajai profesijai, nepieciešamības gadījumā

organizējot profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, lai, piemēram, pārbaudītu un novērtētu pašmācības ceļā apgūtās zināšanas un prasmes.

1.2. Profesionālās izglītības politikas īstenošanā iesaistīto institūciju un darba devēju nepietiekamā kapacitāte un savstarpējā sadarbība

LM ESF projektu ietvaros organizētajos pētījumos („Augstāko un profesionālo mācību iestāžu absolventu profesionālā darbība pēc mācību beigšanas” (2002./03. un 2004./05.m.g. absolventi) un „Profesionālās un augstākās izglītības programmu atbilstība darba tirgus prasībām”, pieejami: Pētījumu un publikāciju datu bāzē www.mk.gov.lv) veikta darba devēju un profesionālās izglītības iestāžu absolventu aptauja par absolventu pašreizējā darba atbilstība iegūtajai profesionālajai izglītībai.

11.attēls. Absolventu pašreizējā darba atbilstība iegūtajai profesionālajai izglītībai (%)

Aptauja liecina, ka kopumā profesionālās izglītības iestāžu absolventi strādā darbā atbilstoši iegūtajai izglītībai 57% gadījumu (nodarbinātība profesijā saistībā ar pēdējo iegūto izglītību 2006.g. valstī vidēji 48%). Tomēr jautājumā par profesionālās izglītības iestāžu absolventu atbilstību izvirzāmajām prasībām darba devēju viedokļi ir atšķirīgi.

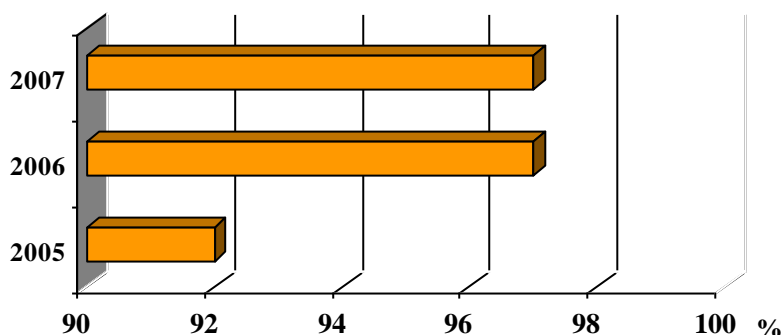
3.tabula

Absolventu sagatavotības vērtējums

Darba devēju skaits procentos no aptaujāto skaita	Teorētiskās sagatavotības vērtējums	Praktiskās sagatavotības vērtējums
14	-	-
7	-	+
50	+	-
29	+	+

Teorētiskās sagatavotības vērtējums 79 % gadījumu ir „labi” („+”). Praktiskās sagatavotības vērtējums tikai 36% gadījumos ir „pietiekami” („+”), kas liecina par būtisku pretrunu audzēkņu praktiskās sagatavotības vērtējumā. Kvalifikācijas prakse ir neatņemama izglītības programmas sastāvdaļa, un visi absolventi (100%) ir saņēmuši prakses vadītāja (komercsabiedrības darbinieka) pozitīvu vērtējumu. Jāatzīmē, ka mācību prakses organizēšana komercsabiedrībām nav obligāta prasība, un tā balstās uz izglītības iestādes un komercsabiedrības savstarpējo vienošanos.

Līdzīgi vērtējami ir arī kvalifikācijas eksāmeni. Komercsabiedrību darbinieku izveidotās eksāmenu komisijas (komercsabiedrību darbinieku izvirzīšana darbam eksāmenu komisijās nav reglamentēta, komisijas saskaņo RINP) ir pozitīvi novērtējušas audzēkņu profesionālās zināšanas un prasmes 97% gadījumu, kas ir pretrunā ar iepriekš minēto pētījumu rezultātiem (Avots: IZM dati).

12.attēls. Profesionālās kvalifikācijas eksāmenu rezultātu dinamika

Ir nepietiekama valsts institūciju un sociālo partneru trīspusējā sadarbība valsts, reģionālā un vietējā līmenī darba tirgus pieprasījuma formulēšanā. Normatīvajos aktos nav noteikta sociālo partneru atbildība profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā. Darba devējiem nav motivācijas uzņemties atbildību par profesionālās izglītības programmās noteikto kvalifikācijas prakšu norises kvalitāti un audzēkņu praktisko sagatavotību, kā arī par audzēkņu mācību sasniegumu novērtējumu. Nepietiekami attīstīta duālā mācību sistēma. Nav pārskatāma pedagogu tālākizglītības sistēma, īpaši profesionālās meistarības pilnveidē attiecīgajā nozarē. Pedagogu atalgojuma sistēma neveicina komercsabiedrību speciālistu iesaistīšanos profesionālajā izglītībā.

NTSP institucionālajā sistēmā ir izveidota PINTSA, kas koordinē valsts, darba devēju un darbinieku (arodbiedrību) organizāciju sadarbību profesionālās izglītības un nodarbinātības valsts politikas un stratēģijas izstrādes un īstenošanas jomā, tajā skaitā arī izglītības iestāžu tīkla pilnveidē, profesionālās izglītības satura izstrādes un izglītības kvalitātes vērtēšanas jomās.

Lai profesionālās izglītības piedāvājumu tuvinātu teritoriālā darba tirgus vajadzībām, PINTSA pārraudzībā ir izveidotas RINP, kas izskata audzēkņu uzņemšanas plānus profesionālās izglītības iestādēs, veido kvalifikācijas eksāmenu komisijas, piesaista reģiona ekspertus profesionālās izglītības iestāžu un programmu akreditācijai, sniedz atbalstu izglītības iestādēm mācību prakšu organizēšanā.

Prakses nodrošināšanā ir nepieciešama profesionālās izglītības iestāžu sadarbība ar darba devējiem. MK 15.08.2000. noteikumi Nr.276 „Mācību prakses organizēšanas kārtība” nosaka kārtību, kādā organizējama profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo mācību prakse komercsabiedrībā, organizācijā, pie amata meistara vai viņam pielīdzinātas personas, kurai ir Latvijas Amatniecības kameras izsniegta atļauja. Prakses vieta var būt arī profesionālās izglītības iestāde, kurā praktikants apgūst profesionālās izglītības programmu.

Ja mācību prakse paredzēta citā prakses vietā, nevis profesionālās izglītības iestādē, pirms mācību prakses sākuma prakses vietas pārstāvis, profesionālās izglītības iestādes pārstāvis un praktikants noslēdz trīspusēju mācību prakses līgumu, kurā nosaka prakses vietas, profesionālās izglītības iestādes un praktikanta tiesības un pienākumus, mācību prakses ilgumu un līguma izbeigšanas nosacījumus.

Profesionālās izglītības iestādēm bieži vien ir grūti nodrošināt kvalitatīvu praktisko apmācību, proti, prakses vietas komercsabiedrībās, tāpēc bieži vien prakses vieta ir profesionālās izglītības iestāde, kurā praktikants apgūst profesionālās izglītības programmu. Ir nepieciešams aktivizēt gan valsts, gan darba devēju līdzdalību profesionālās izglītības īstenošanā, radot konkrētu mehānismu, lai nodrošinātu pilnvērtīgu darba devēju iesaistīšanos mācību un kvalifikācijas prakšu vietu nodrošināšanā un norisē komercsabiedrībās.

Vērtējot kopumā, darba devējiem ir nepietiekama kapacitāte darba tirgus pasūtījuma veidošanā pēc nepieciešamā speciālistu skaita ar noteiktu profesionālo kvalifikāciju, viņiem pietrūkst motivācijas iesaistīties profesionālās izglītības procesos. Ir radīti priekšnoteikumi sociālajam dialogam, bet nav izveidots nozaru pārstāvniecības mehānisms. Nozaru līmenī to pārstāvošajām organizācijām trūkst nepieciešamās kapacitātes, kā arī nozaru pārstāvniecība ir sadrumstalota un nav iespējams iegūt konsolidētu nozaru viedokli.

Latvijas nodokļu sistēmā nav paredzēti nodokļu atvieglojumi komersantiem darbinieku apmācības vai profesionālās izglītības finansēšanai. Tas liedz mazajām un vidējām komercsabiedrībām iesaistīties profesionālās izglītības atbalstīšanā. ES valstīs pastāv dažādi profesionālās izglītības finansēšanas modeļi, iesaistot komersantus, piemēram, nodokļu atvieglojumi komersantiem, ar normatīvajiem aktiem noteiktas obligātās iemaksas profesionālās izglītības attīstības fondos, nacionālo vienošanos vai nozaru koplīgumos noteiktie obligātie vai ieteicamie atskaitījumi izglītībai no darba algas fonda, noteikts finansējums katram strādājošajam.

2. Politikas plānošanas dokumenti un tiesību akti, kas saistīti ar attiecīgo problēmu risināšanu

- 1) Latvijas nacionālā Lisabonas programma 2005.–2008.gadam (apstiprināta ar MK 2005.gada 19.oktobra rīkojumu Nr.684.).
- 2) Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013.gadam (apstiprināts, pieņemot MK 2006.gada 4.jūlija noteikumus Nr.564 „Noteikumi par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2007.-2013.gadam”).
- 4) Izglītības attīstības pamatnostādnes 2007.–2013.gadam (apstiprinātas ar MK 2006.gada 27.septembra rīkojumu Nr.742).
- 5) Mūžizglītības politikas pamatnostādnes 2007.–2013.gadam (apstiprinātas ar MK 2007.gada 23.februāra rīkojumu Nr.111).
- 6) Valsts stratēģiskais ietvardokuments 2007.-2013.gadam (apstiprināts ar MK 2007.gada 29.oktobra rīkojumu Nr.669).
- 7) Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas ieviešanas rīcības plāns (apstiprināts ar MK 2009.gada 19.februāra rīkojumu Nr.123).
- 8) Deklarācija par Valda Dombrovskā vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību.
- 9) Izglītības likums.
- 10) Profesionālās izglītības likums.

3. Prognoze par sekām, ja netiks risinātas problēmas

Ja netiks risinātas identificētās problēmas, iespējamās šādas sekas:

- 1) arī turpmāk saglabāties disproporcija starp izglītojamo skaitu vispārējās un profesionālās izglītības programmās, un turpināsies samazināties kvalificētu jauniešu skaits darba tirgū, īpaši inženierzinātņu, ražošanas un pārstrādes jomās;
- 2) pieaugs nekvalificēta darbaspēka īpatsvars darba tirgū;
- 3) darba devējiem nebūs motivācijas iesaistīties profesionālajā izglītībā, un saglabāsies neatbilstība starp izglītības sistēmas piedāvājumu un darba tirgus pieprasījumu;
- 4) strādājošajiem nebūs iespēju paaugstināt kvalifikāciju iegūtajā profesijā, arī darba devējiem trūks skaidru kritēriju, lai novērtētu darbinieka profesionālo pieredzi, zināšanas un prasmes, kas iegūtas pēc sākotnējās profesionālās kvalifikācijas iegūšanas;
- 5) būs apgrūtināta profesionālo kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu savstarpējā atzīšana un salīdzināmība starptautiskā mērogā.

4. Problēmu risinājumi un to varianti

Koncepcija paredz virkni risinājumu profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšanai un darba devēju lomas nostiprināšanai izglītības kvalitātes nodrošināšanā:

- 1) profesionālās izglītības veidu un programmu pilnveide;
- 2) nacionālās kvalifikāciju sistēmas pilnveide;
- 3) profesionālās izglītības iestāžu diferenciacija;
- 4) vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības ieguves nosacījumu līdzsvarošana;
- 5) sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības nostiprināšana izglītības valsts politikas izstrādē un īstenošanā nacionālā, reģionālā un nozaru līmenī;
- 6) valsts institūciju, sociālo partneru, LAK un profesionālo organizāciju līdzdalības un atbildības noteikšana formālajā un neformālajā izglītībā.

Minētie risinājumi paaugstinās profesionālās izglītības pievilcību, tuvinās profesionālās izglītības piedāvājumu darba tirgus pieprasījumam mūžizglītības kontekstā un nodrošinās profesionālās izglītības sistēmas attīstību un salīdzināmību Eiropas kopējā izglītības telpā.

4.1. Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana

4.1.1. Profesionālās izglītības veidu un programmu pilnveide

Risinājumam nav finansiālā ietekme uz budžetu.

Ilgtermiņā ekonomikas konkurētspējai būtiskākās ir nevis iekārtas, bet gan zināšanas un prasmes. Tādēļ svarīgs ir izglītības process cilvēka dzīves garumā, kas balstās uz mainīgajām vajadzībām iegūt zināšanas un prasmes, lai paaugstinātu vai mainītu savu kvalifikāciju atbilstoši darba tirgus prasībām. Ievērojot minēto, nepieciešams veidot pieaugušajiem kvalitatīvu un elastīgu profesionālās izglītības piedāvājumu, to nošķirot no sākotnējās profesionālās izglītības vai profesionālās ievirzes izglītības.

Profesionālās izglītības sistēmā atkarībā no to uzdevumiem ir noteikts šāds profesionālās izglītības veidu iedalījums:

- 1) sākotnējā profesionālā izglītība;
- 2) profesionālās ievirzes izglītība;
- 3) pieaugušo profesionālā izglītība.

Sākotnējā profesionālā izglītība ir pamata vai vidējās izglītības pakāpē īstenots izglītošanas process, kura mērķis ir personām bez profesionālas pieredzes nodrošināt noteikta līmeņa profesionālās izglītības un sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguvu. Sākotnējā profesionālā izglītība attiecas uz

izglītojamajiem pamata vai vidējās izglītības pakāpē bez iepriekšējas profesionālās izglītības un profesionālās pieredzes.

Profesionālās ievirzes izglītība ir sistematizēta zināšanu, prasmju un kompetenču apguve mākslas, kultūras vai sporta jomā līdztekus pamatizglītības vai vidējās izglītības pakāpei.

Pieaugušo profesionālā izglītība ir personas profesionālā apmācība vai profesionālā pilnveide. Attiecīgi pieaugušo profesionālās izglītības veidi ir:

- 1) profesionālā apmācība;
- 2) profesionālā pilnveide.

Profesionālā apmācība ir profesionālā izglītība, kas personām ar iepriekšēju izglītību vai profesionālo pieredzi dod iespēju iegūt noteikta līmeņa speciālista profesionālo kvalifikāciju.

Profesionālā pilnveide ir neformālā izglītība, kas personām dod iespēju apgūt darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas profesionālās zināšanas un prasmes.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikti profesionālās izglītības veidi: sākotnējā profesionālā izglītība, profesionālā ievirze, pieaugušo profesionālā izglītība, kā arī profesionālās izglītības programmu veidi, to saturu reglamentējošie pamatdokumenti, apguves formas, īstenošanas ilgums, apguves pārbaudījumi un dokumenti par profesionālās izglītības programmas apguvi, kā arī ierobežojumi profesionālās izglītības programmas apguvei.

Lai nodrošinātu elastīgāku profesionālās izglītības piedāvājumu Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikta kredītpunktu sistēma kopējai mācību vienību (zināšanu, prasmju un kompetenču) novērtēšanai un uzkrāšanai, kā arī profesionālās izglītības programmu strukturēšana mācību moduļos – profesionālās izglītības programmas sastāvdaļās ar noteiktu mācīšanas mērķi, uzdevumiem un mācību rezultātiem, kas nodrošinātu noteiktas zināšanas, prasmes un kompetences nodarbinātības nosacījumu izpildei noteiktā profesionālās darbības jomā.

4.1.2.Nacionālās kvalifikāciju sistēmas pilnveide

Risinājumam nav finansiālā ietekme uz budžetu.

Saskaņā Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes ieteikumu par EKI izveidošanu mūžizglītībai Latvijas piecu līmeņu profesionālo kvalifikāciju sistēma ir jāpiesaista astoņu līmeņu EKI, pārredzami norādot kvalifikācijas līmeņu atbilstību, īpašu vērību pievēršot pārejas perioda pasākumiem un spēkā esošās kvalifikācijas līmeņu sistēmas un EKI 4.līmeņa izglītības atšķirību izskaidrošanai (Avots: Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes ieteikums (23.04.2008.) par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai (ES OV C111, 06.05.2008., 1.lp.)”).

Profesionālās izglītības likumā noteikto profesionālās kvalifikācijas līmeņu un EKI līmeņu raksturojums

Profesionālās izglītības likumā noteiktie profesionālās kvalifikācijas līmeņi	EKI līmeņi un tiem atbilstošie mācību rezultāti: zināšanas, prasmes un kompetences
<p>1. kvalifikācijas līmenis.</p> <p>Teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas dod iespēju veikt vienkāršus uzdevumus noteiktā praktiskās darbības sfērā.</p>	<p>1.līmenis.</p> <p>Vispārīgas pamatzināšanas.</p> <p>Pamata prasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu vienkāršus uzdevumus.</p> <p>Darbs vai mācības, ko veic tiešā pārraudzībā strukturētā kontekstā.</p>
<p>2. kvalifikācijas līmenis.</p> <p>Teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas dod iespēju patstāvīgi veikt kvalificētu izpildītāja darbu.</p>	<p>2. līmenis.</p> <p>Darba vai mācību jomas pamatfaktu zināšanas.</p> <p>Pamata kognitīvās un praktiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai, izmantojot attiecīgu informāciju, pildītu uzdevumus un, izmantojot vienkāršus noteikumus un līdzekļus, risinātu kārtējās problēmas.</p> <p>Darbs vai mācības, ko veic pārraudzībā, ar zināmu autonomiju.</p>
<p>3. kvalifikācijas līmenis.</p> <p>Paaugstināta teorētiskā sagatavotība un profesionālā meistarība, kas dod iespēju veikt noteiktus izpildītāja pienākumus, kuros ietilpst arī izpildāmā darba plānošana un organizēšana.</p>	<p>3.līmenis.</p> <p>Faktu, principu, procesu un vispārējo jēdzienu zināšana darba vai mācību jomā.</p> <p>Dažādas kognitīvas un praktiskas prasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu uzdevumus un risinātu problēmas, izvēloties un piemērojot pamata metodes, līdzekļus, materiālus un informāciju.</p> <p>Uzņemties atbildību par darba vai mācību uzdevumu veikšanu, uzdevumu risināšanas laikā pielāgot savu rīcību apstākļiem.</p>
	<p>4.līmenis.</p> <p>Faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomas plašā izpratnē.</p> <p>Dažādas kognitīvas un praktiskas prasmes, kas</p>

	<p>vajadzīgas, lai rastu risinājumus īpašām problēmām darba vai studiju jomā.</p> <p>Prast virzīt savu darbību atbilstīgi pamatnostādņēm darba vai studiju situācijās, kas parasti ir paredzamas, bet var arī mainīties. Pārraudzīt citu cilvēku ikdienas darbu, uzņemties konkrētu atbildību par darba vai mācību vērtēšanu un uzlabošanu</p>
<p>4.kvalifikācijas līmenis.</p> <p>Teorētiskā un praktiskā sagatavotība, kas dod iespēju veikt sarežģītu izpildītāja darbu, kā arī organizēt un vadīt citu speciālistu darbu.</p>	<p>5.līmenis*</p> <p>Visaptverošas, specializētas, faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomā un šo zināšanu robežu apzināšanās.</p> <p>Visaptverošs tādu kognitīvu un praktisku prasmju kopums, kas vajadzīgs, lai izveidotu radošus risinājumus abstraktām problēmām.</p> <p>Veikt vadību un pārraudzību saistībā ar tādām darba vai mācību aktivitātēm, kur iespējamās neprognozējamās maiņas; izvērtēt un pilnveidot savu un citu cilvēku darbību.</p>
<p>5. kvalifikācijas līmenis.</p> <p>Noteiktas nozares speciālista augstākā kvalifikācija, kas dod iespēju plānot un veikt arī zinātniskās pētniecības darbu attiecīgajā nozarē.</p>	<p>6.līmenis**</p> <p>Dziļas zināšanas darba vai studiju jomā, ietverot teoriju un principu kritisku izpratni.</p> <p>Augsta līmeņa prasmes, kas liecina par meistarību un inovāciju un kas vajadzīgas, lai risinātu sarežģītas un neprognozējamās problēmas specializētā darba vai studiju jomā.</p> <p>Vadīt sarežģītas tehniskas vai profesionālas darbības vai projektus, uzņemties atbildību par lēmumu pieņemšanu neprognozējamās darba vai mācību apstākļos</p> <p>Uzņemties atbildību par indivīdu vai grupu profesionālās attīstības vadību.</p>
	<p>7.līmenis***</p> <p>Ļoti specifiskas zināšanas, kuras daļēji ir darba vai studiju jomas zināšanu avangardā un kuras ir pamats oriģinālai domāšanai vai izpētei</p> <p>kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām konkrētā jomā un dažādu jomu saskarē.</p>

	<p>Specifiskas problēmu risināšanas prasmes, kas vajadzīgas pētījumiem vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras un integrētu zināšanas no dažādām jomām.</p> <p>Vadīt un pārveidot sarežģītus un neprognozējamus darba vai mācību apstākļus, kas prasa jaunas stratēģiskas pieejas</p> <p>uzņemties atbildību par ieguldījumu profesionālajās zināšanās un praksē vai par grupu stratēģisko rezultātu pārskatīšanu.</p>
	<p>8.līmenis****</p> <p>Zināšanu augšējā robeža darba vai mācību jomā un dažādu jomu saskarē.</p> <p>Vistālāk attīstītās un visspecifiskākās prasmes un darba tehnikas, tostarp sintēze un izvērtēšana, kas vajadzīgas, lai risinātu pētniecības vai inovācijas kritiskas problēmas un paplašinātu un dotu jaunu izpratni esošām zināšanām un profesionālai praksei. Parādīt vērā ņemamu autoritāti, inovāciju, autonomiju, zinātnisko un profesionālo patstāvību un pastāvīgu nodošanos jaunu ideju un procesu attīstībai darba un studiju jomas avangardā, tostarp pētniecībā.</p>

Atbilstība Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrai:

- * Augstākās izglītības īsā cikla deskriptors (pirmajā ciklā vai saistībā ar to), ko saskaņā ar Boloņas procesu izstrādājusi „Kopējā kvalitātes iniciatīva”, atbilst mācīšanās rezultātiem EKI 5. līmenī.
- ** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras pirmā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 6. līmenī.
- *** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras otrā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 7. līmenī.
- **** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras trešā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 8. līmenī.

EKI līmeņi ļauj veidot kvalifikāciju struktūras nozarē, kas ietver sākotnējās profesionālās kvalifikācijas (pamatprofesiju kvalifikācijas) un speciālista profesionālās kvalifikācijas (specializāciju kvalifikācijas).

Lai noteiktu nozarei nepieciešamās pamatprofesijas, tiks veikta nozares procesu izpēte, kompetenču un prasmju analīze. Atbilstoši noteiktajām pamatprofesijām un specializācijām, attiecīgi tiks noteiktas sākotnējās profesionālās kvalifikācijas un speciālista profesionālās kvalifikācijas, kā arī attiecīgie pamatprofesiju standarti un specializāciju kvalifikācijas pamatprasības.

Sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ir saistītas ar izglītības pakāpi un ietver 1.-4. EKI līmeņi. Pirmā līdz trešā EKI līmeņa sākotnējās profesionālās kvalifikācijas var iegūt bez iepriekšējās izglītības ierobežojuma, ceturtā līmeņa – pēc vidējās izglītības ieguves.

Speciālista profesionālo kvalifikāciju ieguve nav saistīta ar izglītības pakāpi. Šīs kvalifikācijas persona var iegūt gan sākotnējās profesionālās izglītības apguves laikā, gan profesionālā apmācībā, gan pie amata meistara amatniecības uzņēmumā, gan izpildot neformālās izglītības atzīšanas procedūras.

Piemēram, apgūstot sākotnējās profesionālās vidējās izglītības programmu „komercdarbinieks”, persona var iegūt sākotnējo profesionālo kvalifikāciju „komercdarbinieks”, kā arī speciālista profesionālās kvalifikācijas: pārdevējs, uzskaitvedis, noliktas pārzinis. Minētās speciālista profesionālās kvalifikācijas iegūstamas arī profesionālā apmācībā vai izpildot neformālās izglītības atzīšanas procedūras.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikts profesionālo kvalifikāciju iedalījums, profesionālās kvalifikācijas līmeņi saskaņā ar EKI, regulējums profesionālo kvalifikāciju ieguvei un paaugstināšanai.

4.1.3. Profesionālās izglītības iestāžu diferenciacija

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks iekļauts deleģējums MK noteikt prestižo vārdu „valsts tehnikums”, „valsts mākslas (mūzikas) vidusskola” lietošanu profesionālās izglītības iestāžu nosaukumā, paredzot atšķirības pedagoģu kvalifikācijā un atalgojumā.

MK 24.08.2004. noteikumu Nr.746 „Pedagoģu darba samaksas noteikumi” 30.punkts nosaka, ka pedagoģiem valsts ģimnāzijās nosaka piemaksu 10% apmērā no mēneša algas. Lai nodrošinātu vienotu pieeju izglītības iestāžu finansēšanā atkarībā no to diferenciacijas, piemērosim pieauguma koeficientu „1,1” nepieciešamā papildu finansējuma aprēķināšanā pedagoģu darba samaksai salīdzinājumā ar citām profesionālās izglītības iestādēm.

Minētajām izglītības iestādēm jānodrošina profesionālās izglītības pieejamība arī pieaugušajiem un vispārizglītojošo vidusskolu skolēniem, organizējot izglītības procesu dažādās tās ieguves formās – klātienē, neklātienē, pašizglītībā.

Pamata kritēriji minētā nosaukuma piešķiršanai profesionālās izglītības iestādēm:

- 1) īsteno EKI ceturtajam līmenim atbilstošas profesionālās izglītības programmas, to skaita īpatsvars kopējā izglītības programmu skaitā;
- 2) pamatdarbā strādājošo pedagoģu skaita īpatsvars;
- 3) audzēkņu skaits izglītības iestādē (Rīgā – vismaz 700 audzēkņi, ārpus Rīgas – vismaz 500 audzēkņi; attiecībā uz mūzikas (mākslas) vidusskolām: Rīgā un ārpus Rīgas – vismaz 300 audzēkņi);
- 4) mācību sasniegumu rezultāti;
- 5) mācību telpu, materiāli tehniskais nodrošinājuma, dienesta viesnīcas un sporta bāzes (zāles) atbilstība mācību vajadzībām.

Pārējās profesionālās izglītības iestādes, kuras nepretendē uz šo nosaukumu, īsteno EKI trešajam līmenim atbilstošas profesionālās izglītības programmas.

Priekšrocības:

- 1) Paaugstināsies profesionālās izglītības iestāžu prestižs, iespējas izveidot izglītības iestādes ar modernu materiāli tehnisko nodrošinājumu, piesaistīt pedagoģus un uzņēmumu speciālistus.
- 2) Tiks sekmēta izglītības iestāžu ar salīdzinoši lielu audzēkņu skaitu izveidošana.
- 3) Tiks paaugstināta motivācija mācīties profesionālās vidējās izglītības programmās.
- 4) Vieglāk organizēt izglītības iestāžu sadarbību ar darba devējiem.

Trūkumi:

- 1) Pastāv risks, ka audzēkņu trūkuma dēļ samazināsies profesionālās izglītības iestāžu skaits, jo izglītības iestāžu ar nelielu audzēkņu skaitu uzturēšana un finanšu līdzekļu izmantošanas efektivitāte būs ļoti zema.
- 2) Salīdzinoši var samazināties profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaits izglītības programmās zema līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguvei.

4.1.3.risinājuma prognozējamā
finansiālā ietekme uz valsts budžetu

tūkst. latu				
Rādītāji	Kārtējais gads	Turpmākie trīs gadi		
		3	4	5
1	2	3	4	5
	2009	2010	2011	2012
1. Izmaiņas budžeta ieņēmumos: 1.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	0	0
1.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
1.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
2. Izmaiņas budžeta izdevumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	1485,7	1485,7
2.2. speciālais				

budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme:				
3.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	-1485,7	-1485,7
3.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
4. Prognozējamie kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	Nav	Nav	Nav	Nav
5. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins	<p>Pedagogu atlīdzības izmaksas: 2008.gada plānotās izmaksas vidēji uz vienu izglītojamo = 849 Ls. Ievērojot pieauguma koeficientu 1,1, nepieciešamais papildu finansējums profesionālās izglītības iestādēs = $849 \text{ Ls} \times 0,1 \times 11000^* = 933900 \text{ Ls}$; koledžās = $849 \text{ Ls} \times 0,1 \times 6500^* = 551850 \text{ Ls}$</p> <p>Kopējais nepieciešamais papildu finansējums = $933900 \text{ Ls} + 551850 = 1485750 \text{ Ls}$</p> <p>*Piezīme. Potenciālais izglītības iestāžu skaits – 18: Rīgas reģionā – 8 profesionālās izglītības iestādes; Kurzemē – 2; Zemgalē – 2; Vidzemē – 2; Latgalē – 4. Ievērojot iepriekš minēto, indikatīvais audzēkņu skaits valsts profesionālās izglītības iestādēs – aptuveni 11000 audzēkņi. Attiecinot minēto finansējuma palielinājumu arī uz koledžās īstenotajām profesionālās vidējās izglītības programmām, indikatīvais audzēkņu skaits – aptuveni 6500</p>			

	audzēkņi.
6.Cita informācija	Finansējums tiks nodrošināts Izglītības un zinātnes ministrijas esošo līdzekļu ietvaros veicot profesionālās izglītības reformu.

4.1.4. Vispārējās vidējās izglītības un profesionālās vidējās izglītības ieguves nosacījumu līdzsvarošana

Risinājumam nav finansiālās ietekmes uz budžetu.

1.variants

Profesionālās vidējās izglītības ieguves ilgums pēc pamatizglītības ieguves ir četri gadi. Profesionālās vidējās izglītības programmas struktūra paredz vispārizglītojošo mācību priekšmetu apguvi pirmo trīs mācību gadu laikā. Centralizētos eksāmenus vispārizglītojošajos mācību priekšmetos audzēkņi kārto pēc pirmā, otrā vai trešā kursa un saņem attiecīga parauga sertifikātus. Ceturtā kursa noslēgumā audzēkņi kārto valsts pārbaudījumu – profesionālās kvalifikācijas eksāmenu – un saņem profesionālo vidējo izglītību un trešā līmeņa profesionālo sākotnējo izglītību apliecinošu diplomu. EKI ceturtā līmeņa kvalifikācijas ieguvei tiek izveidota viengadīga izglītības programma (kopējais mācību ilgums – pieci gadi).

Priekšrocības:

- 1) Saglabājas tradicionālās profesionālās vidējās izglītības programmas gan mācību ilguma, gan valsts pārbaudījumu kārtības ziņā.
- 2) Nav nepieciešamas būtiskas profesionālās izglītības ieguves nosacījumu izmaiņas.
- 3) Palielināsies audzēkņu skaits profesionālās vidējās izglītības programmās.
- 4) Palielināsies studentu skaits pirmā līmeņa profesionālās izglītības programmās.

Trūkumi:

- 1) Vispārizglītojošo mācību priekšmetu apjoms ir nepietiekošs centralizēto eksāmenu kārtošanai. Valsts pārbaudījumi vispārizglītojošajos mācību priekšmetos tiek kārtoti katra attiecīgā mācību priekšmeta apguves noslēgumā (pēc pirmā, otrā vai trešā kursa), kas pastiprina sekmju nevienlīdzību salīdzinājumā ar vispārizglītojošo vidusskolu 12.klašu skolēniem.
- 2) Aprūtināta EKI ieviešana. EKI ceturtā līmeņa programmu (vidējā pakāpe) apgūvē pieaug mācību ilgums – kopumā vismaz pieci gadi.
- 3) Augstākās izglītības programmās iestāsies personas ar nepietiekamu sagatavotības līmeni.

2.variants

Profesionālā vidējā izglītība ir iedalīta divās pakāpēs:

1) Pirmās pakāpes profesionālā vidējā izglītība. Tās ieguves ilgums ir noteikts trīs gadi pēc pamatzglītības ieguves. Vispārizglītojošo mācību priekšmetu apjoms pirmajos trīs gados ir nepietiekams centralizēto eksāmenu kārtošanai. Trešā mācību gada noslēgumā audzēkņi kārtot valsts pārbaudījumu – profesionālās kvalifikācijas eksāmenu – un saņem pirmās pakāpes profesionālo vidējo izglītību un trešā līmeņa sākotnējo profesionālo izglītību apliecinājošu dokumentu. Mācoties programmās, kas veidotas pēc moduļu principa, audzēkņiem pēc pirmā vai otrā gada ir iespējas kārtot kvalifikācijas eksāmenu pirmā vai otrā līmeņa sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguvei. Trīsgadīgās pirmās pakāpes profesionālās vidējās izglītības programmas apguve nedod tiesības turpināt izglītību augstākās izglītības programmās.

2) Otrās pakāpes profesionālā vidējā izglītība. Tās ieguves ilgums ir viens līdz divi gadi pēc pirmās pakāpes profesionālās vidējās izglītības ieguves vai četri gadi pēc pamatzglītības ieguves. Programmas apguves noslēgumā audzēkņi kārtot centralizētos eksāmenus vispārizglītojošajos mācību priekšmetos un profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, saņemot dokumentu, kas apliecina otrās pakāpes profesionālās vidējās izglītības un EKI ceturtajam līmenim atbilstošas sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguvi. Programmā var tikt īstenoti padziļināti dabaszinātņu vai citu mācību priekšmetu kursi atbilstoši izvēlētajam profesionālajam virzienam.

Mācoties trīs gadus otrās pakāpes profesionālās vidējās izglītības programmā un nokārtojot atbilstošu profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, ir iespējams pārtraukt mācības, saņemot pirmās pakāpes profesionālo vidējo izglītību un trešā līmeņa profesionālo sākotnējo izglītību apliecinājošu dokumentu.

Otrās pakāpes profesionālās vidējās izglītības programmā normatīvajos aktos var tikt noteiktas prasības audzēkņu pārcelšanai no trešā uz ceturto kursu. Otrās pakāpes profesionālās vidējās izglītības programmu absolventiem salīdzinājumā ar vispārizglītojošo vidusskolu absolventiem tiek noteiktas priekšrocības (papildu punkti konkursā) uz studijām attiecīgā virziena augstākās izglītības studiju izglītības programmās.

EKI līmeņi

Otrās pakāpes profesionālā vidējā izglītība

Vispārizglītojošie mācību priekšmeti + centralizētie eksāmeni	Profesionālie mācību priekšmeti
---	---------------------------------

EKI - 4

Pirmās pakāpes profesionālā vidējā izglītība

Vispārīzglītojošie mācību priekšmeti	Profesionālie mācību priekšmeti	EKI - 3
Vispārīzglītojošie mācību priekšmeti	Profesionālie mācību priekšmeti	EKI - 2
Vispārīzglītojošie mācību priekšmeti	Profesionālie mācību priekšmeti	EKI - 1

13.attēls. Profesionālās vidējās izglītības programmas struktūra

Lai profesionālā izglītība atbilstu Latvijas vienotās ekonomiskās informācijas klasifikācijas sistēmai un nodrošinātu starptautisko salīdzināmību, profesionālās izglītības programmas jāklasificē atbilstoši UNESCO apstiprinātajai ISCED – 97.

6.tabula.

Izglītības pakāpes un profesionālās izglītības programmu veidi un to salīdzinājums ar Starptautisko standartizēto izglītības klasifikāciju

Izglītības pakāpe		Izglītības programmas veids		ISCED –97 kods
Pirmais koda cipars		Pirmais un otrais koda cipars*		
2	Pamata izglītības pakāpe	20	Profesionālās ievirzes izglītība, īstenojama līdztekus vispārējās pamatizglītības (1.–9.klase) izglītības programmai	-
		22	Arodizglītība (pamatizglītības un 1. vai 2.līmeņa sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguve). Mācību ilgums 1 – 2 gadi.**	2A
		23	Profesionālā apmācība, īstenojama bez pamatizglītības ieguves	2C
3	Vidējās izglītības pakāpe	30	Profesionālās ievirzes izglītība, īstenojama līdztekus vispārējās vai profesionālās vidējās izglītības ieguvei	-
		32	Arodizglītība (1. vai 2.līmeņa sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguve), īstenojama pēc pamatizglītības ieguves. Mācību ilgums 1 – 2 gadi.	3C
		33	Pirmās pakāpes profesionālā vidējā izglītība (3.līmeņa sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguve) īstenojama pēc	3C

		pamatizglītības izglītības ieguves. Mācību ilgums 3 gadi.	
	34	Otrās pakāpes profesionālā vidējā izglītība (4.līmeņa sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguve), īstenojama pēc pamatizglītības ieguves. Mācību ilgums 4 gadi.	3B
	41	Otrās pakāpes profesionālā vidējā izglītība (4.līmeņa sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguve), īstenojama pēc pirmās pakāpes profesionālās vidējās izglītības ieguves. Mācību ilgums 1-2 gadi.	4A
	35	Profesionālā apmācība, īstenojama pēc pamatizglītības ieguves.	3C
	36	Profesionālā apmācība, īstenojama pēc vidējās izglītības ieguves	4B

* Izstrādājot Izglītības programmu klasifikāciju kopumā, izglītības programmu veidu kodi var tikt precizēti.

** Arodizglītības programmās (kods – 22) tiek nodrošināta arī pedagoģiskā korekcija un pēc noslēguma pārbaudījumu nokārtošanas papildus dokumentam par arodizglītības ieguvi izsniedz izglītības dokumentu par vispārējās pamatizglītības ieguvi.

Priekšrocības:

- 1) Pamatskolu absolventu skaits, kuri izvēlēsies profesionālās vidējās izglītības programmas, palielināsies, jo triju gadu laikā ir iespējams iegūt gan vidējo izglītību, gan profesionālo kvalifikāciju.
- 2) Ir iespējams palielināt vispārīzglītojošo mācību priekšmetu apjomu un uzlabot centralizēto eksāmenu vispārīzglītojošajos mācību priekšmetos rezultātus.
- 3) Ievērojot pēdējo gadu darbaspēka kustību, audzēkņi izvēlēsies arī ceturto mācību gadu, lai paaugstinātu profesionālo sagatavotību atbilstoši EKI ceturtajam līmenim.

Trūkumi:

- 1) Izveidosies profesionālās izglītības iestāžu diferenciacija, jo visās izglītības iestādēs nevarēs nodrošināt izglītības ieguvi atbilstoši EKI ceturtajam līmenim.
- 2) Pastāv risks, ka audzēkņu trūkuma dēļ samazināsies profesionālās izglītības iestāžu skaits – izglītības iestāžu ar nelielu audzēkņu skaitu uzturēšana un finanšu līdzekļu izmantošanas efektivitāte būs ļoti zema.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikts profesionālās vidējās izglītības iedalījums 2 pakāpēs, sākotnējās profesionālās izglītības programmas apguves formas un īstenošanas ilgums, izglītojamo mācību slodze, ierobežojumi

sākotnējās profesionālās izglītības programmas apguvei, sākotnējās profesionālās izglītības programmas apguves pārbaudījumi un izsniedzamie dokumenti par tās apguvi, kā arī profesionālās izglītības iestāžu diferenciacija un nosaukumu veidošana.

4.2. Sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības nostiprināšana izglītības valsts politikas izstrādē un īstenošanā nacionālā, reģionālā un nozaru līmenī

4.2.1. Valsts institūciju un sociālo partneru trīspusējās sadarbības stiprināšana nacionālā līmenī

NTSP struktūrā izveidotā PINTSA, ko uz paritātes pamatiem veido IZM, EM, LM, RAPLM, VM un LDDK un LBAS izvirzītie pārstāvji, nodrošina valsts institūciju un sociālo partneru sadarbību nacionālā līmenī.

	Apakšpadomes	Sekretariāta darbību nodrošinošā ministrija
NTSP	Darba lietu trīspusējā sadarbības apakšpadome	LM
	Sociālās drošības apakšpadome	LM
	Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadome	IZM
	Veselības aprūpes nozares apakšpadome	VM
	Transporta, sakaru un informātikas lietu trīspusējās sadarbības apakšpadome	SM
	Vides aizsardzības lietu trīspusējās sadarbības apakšpadome	VidM
	Reģionālās attīstības trīspusējās sadarbības apakšpadome	RAPLM

14.attēls. NTSP struktūrā izveidotās apakšpadomes

Lai stiprinātu valsts institūciju un sociālo partneru sadarbību nacionālā līmenī, tiek paplašināta PINTSA darbību (attiecīgi pārdēvējot PINTSA par INTSA), proti, tās darbība tiek attiecināta uz cilvēkresursu attīstību un nodarbinātības politiku valstī kopumā, ieskaitot vispārējo, profesionālo un augstāko izglītību.

INTSA mērķis ir sekmēt valsts, darba devēju un darbinieku organizāciju sadarbību valsts politikas un stratēģijas izstrādes un īstenošanas jomā, kā arī paaugstināt sociālo partneru līdzatbildību par pieņemtajiem lēmumiem un to izpildi cilvēkresursu attīstības un nodarbinātības jomā.

INTSA uzdevums ir izvērtēt un sniegt ieteikumus par valsts budžeta līdzekļu efektīvu izlietojumu vispārējās, profesionālās un augstākās izglītības un cilvēkresursu attīstībai, nodarbinātības veicināšanai.

Lai nodrošinātu uzdevuma izpildi, INTSA:

- 1) sniedz atzinumus par normatīvo aktu projektiem, par sadarbības līgumiem un projektiem ar ES un citu valstu institūcijām cilvēkresursu attīstības un nodarbinātības jomā;
- 2) izvērtē un saskaņo no valsts budžeta finansēto izglītojamo vietu skaitu profesionālajā izglītībā valstī kopumā un katrā reģionā, kā arī valsts budžeta vietu sadali starp izglītības programmu jomām un budžeta vietām minētajās programmās;
- 3) izvērtē un saskaņo izmaiņas profesionālās izglītības iestāžu, mācību un eksaminācijas centru un citu ar profesionālās izglītības īstenošanu saistītu institūciju tīklu struktūrā;
- 4) saskaņo NEP izstrādātās nozaru kvalifikāciju struktūras atbilstoši nacionālajai kvalifikāciju sistēmai;
- 5) sniedz atzinumus un ieteikumus par karjeras izglītības un profesionālās orientācijas organizāciju;
- 6) sniedz atzinumus un ieteikumus par profesionālās apmācības organizāciju mūžizglītības ietvaros.

INTSA kompetencē ir valsts un sociālo partneru sadarbības koordinācija kā reģionālā, tā arī nozaru līmenī.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikts INTSA izveidošanas mērķis un mehānisms, sastāvs un kompetence.

4.2.2 Valsts institūciju un sociālo partneru trīspusējās sadarbības stiprināšana reģionālā līmenī

Lai nodrošinātu profesionālās izglītības piedāvājuma atbilstību reģionālā darba tirgus pieprasījumam un sekmētu izglītības kvalitātes paaugstināšanos, kā arī valsts budžeta līdzekļu efektīvu izlietojumu, ir jāveido ciešākas saites ar plānošanas reģionu administrācijām un attiecīgajā teritorijā strādājošiem darba devējiem.

Reģiona līmenī nepieciešams risināt profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas gadījumus, optimālo audzēkņu skaitu un infrastruktūras jautājumus, sasaistīt izglītības programmu plānošanu ar attiecīgo teritoriju attīstības plāniem, saskaņot ar IZM informāciju par reģiona attīstības perspektīvām, lai savlaicīgi sagatavotu mācību programmas un pedagogus, materiāltehnisko bāzi, veidotu datu bāzi par kvalitatīvām prakšu vietām reģiona komercsabiedrībās.

Valsts institūciju un sociālo partneru pārstāvniecība trīspusējā sadarbībā reģionālā līmenī – RINP – veidojama līdzīgi INTSA sastāvam: Valsts institūcijas pārstāvjus deleģē IZM, LM un plānošanas reģioni; darba devējus – LDDK un darba ņēmējus – LBAS.

	RINP	Sekretariātu darbību nodrošinošā institūcija
INTSA	Kurzemes reģionālā izglītības un nodarbinātības padome	IZM
	Zemgales reģionālā izglītības un nodarbinātības padome	IZM
	Rīgas reģionālā izglītības un nodarbinātības padome	IZM
	Vidzemes reģionālā izglītības un nodarbinātības padome	IZM
	Latgales reģionālā izglītības un nodarbinātības padome	IZM

15.attēls. INTSA struktūrā izveidotās reģionālās izglītības un nodarbinātības padomes

RINP uzdevums ir saiknes veidošana starp izglītības iestādēm un reģiona darba devējiem un reģiona attīstības aģentūrām nodarbinātības, karjeras izglītības un profesionālās orientācijas atbalstīšanā.

Lai nodrošinātu uzdevuma izpildi, RINP:

- 1) sniedz izvērtējumu un ieteikumus par jaunu profesionālās izglītības programmu īstenošanas nepieciešamību reģionā;
- 2) sniedz atzinumus par profesionālās izglītības iestāžu tīkla attīstību un izglītības iestāžu materiāli tehniskā nodrošinājuma pilnveidi;
- 3) sadarbojas ar izglītības iestādēm profesionālās izglītības programmu satura izstrādē atbilstoši reģiona vajadzībām, piedalās mācību prakšu un tās norises pārraudzībā;
- 4) piedalās kvalifikācijas eksāmenu komisiju izveidē un uztur reģiona ekspertu datu bāzi;
- 5) veido datu bāzes par prakšu vietām reģiona komercsabiedrībās;
- 6) piedalās pedagoģu profesionālās pilnveides organizēšanā un nodrošināšanā.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikts RINP izveidošanas mērķis un mehānisms, sastāvs un kompetence.

4.2.3. Valsts institūciju un sociālo partneru sadarbības stiprināšana nozaru līmenī

Lai nodrošinātu profesionālās izglītības kvalitātes atbilstību darba tirgus vajadzībām, darba tirgus pārstāvjiem ir jādefinē savas prasības.

Nereti Latvijā attiecīgo tautsaimniecības jomu pārstāv vairākas asociācijas, kuras apvieno noteiktas nozares attiecīgās specialitātes profesionāļus. Asociāciju

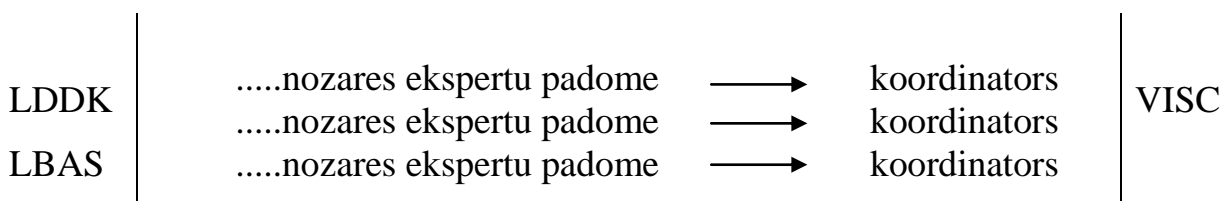
pārstāvji bieži tiek deleģēti dalībai dažādās valsts institūciju darba grupās un diskusijās profesionālā viedokļa paušanai. NEP izveidošana veicinātu savstarpējo sadarbību starp dažādām asociācijām profesionālā viedokļa veidošanai NEP ietvaros un kopīgu sadarbību ar izglītības un nodarbinātības politikas plānotājiem un lēmumu pieņēmējiem – INTSA un RINP. Ir nepieciešams sniegt valsts atbalstu profesionālajām organizācijām NEP izveidei profesionālās izglītības jautājumu risināšanai.

NEP uzdevums ir noteikt nozares prasības profesionālajai izglītībai un nodrošināt sadarbību starp nozares asociācijām un izglītības iestādēm.

Lai nodrošinātu uzdevuma izpildi, NEP:

- 1) organizē nozarei nepieciešamo kompetenču un prasmju izpēti, izvērtēšanu un izstrādā nozares kvalifikāciju struktūras atbilstoši nacionālajai kvalifikāciju sistēmai, sniedz priekšlikumus par nozarei nepieciešamajām pamatprofesijām un atbilstošajām specializācijām;
- 2) organizē nozares pamatprofesiju kvalifikāciju standartu izstrādi un aktualizāciju, izstrādā un aktualizē speciālistu kvalifikācijas pamatprasības;
- 3) veic profesionālās apmācības programmu licencēšanu;
- 4) piedalās kredītpunktu sistēmas ieviešanā profesionālajā izglītībā;
- 5) piedalās profesionālās izglītības programmu izstrādē, kā arī sniedz atzinumus par izstrādātajām profesionālās izglītības programmām;
- 6) koordinē komercsabiedrību sadarbību ar izglītības iestādēm profesionālās izglītības programmu īstenošanas jautājumos, tajā skaitā mācību un kvalifikācijas prakšu organizēšanā;
- 7) sadarbojas ar eksaminācijas institūcijām profesionālās kvalifikācijas piešķiršanā, saskaņo profesionālās kvalifikācijas eksāmena saturu un norisi;
- 8) piedalās profesionālās izglītības iestāžu un programmu akreditācijā.

LDDK sadarbībā ar LBAS izveido NEP, kuru sastāvā ir pārstāvji no visām profesionālajām asociācijām un nozaru amatniecības biedrībām. NEP pārstāvji (to darbības koordinatori) ir apvienojušies koordinātoru grupā, kura darbojas pie VISC. Atbilstoši nozarei, koordinātoru darbā tiek piesaistīti attiecīgie VISC darbinieki.

16.attēls. Nozaru pārstāvniecība

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikts NEP izveidošanas mērķis un mehānisms, sastāvs un kompetence.

4.2. risinājuma 1.variants

- 1) INTSA sekretariāta darbību finansēt no NTSP sekretariātam paredzētajiem valsts budžeta līdzekļiem.
- 2) RINP darbību nodrošināt no Plānošanas reģionu administrācijām paredzētajiem valsts budžeta līdzekļiem.
- 3) Finansiālais atbalsts NEP izveidei un darbības nodrošināšanai tiek nodrošināts IZM, LDDK un LBAS trīspusējā līguma ietvaros. LDDK slēdz atsevišķus līgumus ar profesionālajām organizācijām vai uzņēmumiem un arodbiedrībām par nozaru ekspertu padomju izveidi un konkrētu uzdevumu veikšanu.

Priekšrocības:

- 1) Tiek stiprinātas saites nacionālā līmenī – starp NTSP un INTSA.
- 2) Tiek stiprinātas saites reģionālā līmenī starp plānošanas reģionu attīstības padomēm un RINP.
- 3) Salīdzinoši vienkāršs IZM un LDDK sadarbības modelis Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā „Atsevišķu pārvaldes uzdevumu deleģēšanas” kārtībā.

Trūkumi:

- 1) INTSA iekļaujot NTSP struktūrā, tiek izjaukta NTSP un tās institucionālajā struktūrā izveidoto apakšpadomju līdzšinējais sadarbības modelis.
- 2) INTSA un RINP ir saistītas konsultatīvas padomes, bet to darbības nodrošināšanai ir dažādi finansēšanas avoti, pastāv risks, ka netiek nodrošināta to darbības koordinācija.
- 3) Nepieciešami resursi LDDK un uzdevumu tiešo izpildītāju kapacitātes stiprināšanai. Dubultotā līgumu slēgšana apgrūtina finanšu resursu plānošanu un NEP veikto uzdevumu izpildes kontroli.

4.2. risinājuma 2.variants

- 1) INTSA un RINP sekretariātu darbību finansē no paredzētajiem ES struktūrfondu līdzekļiem.
- 2) Finansiālais atbalsts NEP tiek nodrošināts VISC un NEP darbības koordinātoru savstarpējā līguma ietvaros par noteiktu uzdevumu veikšanu.

Priekšrocības:

- 1) Tiek saglabāts pašreizējais NTSP un tās apakšpadomju sadarbības modelis.

- 2) IZM tiek nodrošināts savstarpēji koordinēts atbalsts, jo INTSA un RPINP ir konsultatīvas padomes, kuru viens no galvenajiem darbības uzdevumiem ir veicināt profesionālās izglītības piedāvājuma un izglītības kvalitātes atbilstību darba tirgus prasībām.
- 3) Sekretariātu darbības nodrošināšanai daļēji iespējams risināt IZM un VISC darbinieku amata pienākumu ietvaros.
- 4) Salīdzinoši vienkārša NEP finanšu resursu plānošana. Savstarpējā līgumā iespējams VISC paredzēt darba koordinācijas un metodiskā atbalsta uzdevumus.

Trūkumi:

- 1) IZM un VISC darbiniekiem ir jāveic papildu pienākumi. Nepieciešams stiprināt VISC kapacitāti.
- 2) Tiek izlietoti ministrijas centrālā aparāta finanšu resursi.
- 3) Pastāv risks, ka INTSA, RINP darbība galvenokārt būs orientēta uz izglītības jautājumiem, mazāk uz nodarbinātību.

7.tabula*

4.2.risinājuma variantu prognozējamā
finansiālā ietekme uz valsts budžetu

tūkst. latu				
Rādītāji	Kārtējais gads	Turpmākie trīs gadi		
1	2	3	4	5
	2009	2010	2011	2012
		1.variants		
1. IZmaiņas budžeta ieņēmumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi; 2.2. speciālais	0	0	0	0

IZMkonc_070809_TA1276; Konceptija „Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana un sociālo partneru līdzdalība profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā”

budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
2. Izmaiņas budžeta izdevumos:				
2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	81,4	80,1	80,1
2.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme:				
3.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	-81,4	-80,1	-80,1
3.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
4. Prognozējamie kompensējošie pasākumi papildu izdevumu	Nav	Nav	Nav	Nav

finansēšanai				
5. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)	<p>5.1. INTSA darbības nodrošināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordinators atalgojums (koordinators darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Koordinators (amatu saime „Sekretariāta funkcija”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 7.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 232 – Ls 555 ietvarus, un tā ir noteikta 555 Ls) 555 Ls mēnesī: $Ls\ 555 \times 12 \times 1,2409 = Ls\ 8264,39$ • Darba vietas uzturēšana 100** lati mēnesī: $Ls\ 100 \times 12 = Ls\ 1200$ • Sēžu norises nodrošināšana, 6 sēdes, 40** lati vienai sēdei: $Ls\ 40 \times 6 = Ls\ 240$ <p>5.2. RINP darbības nodrošināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atalgojums 5 koordinatoriem (koordinators darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Koordinators (amatu saime „Sekretariāta funkcija”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 7.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 232 – Ls 555 ietvarus, un tā ir noteikta 555 Ls) 555 Ls mēnesī katram: $Ls\ 555 \times 12 \times 1,2409 \times 5 = Ls\ 41321,97$ • Darba vietas uzturēšana 100** lati mēnesī, 5 darba vietas: $Ls\ 100 \times 5 \times 12 = Ls\ 6000,00$ • Sēžu norises nodrošināšana, 5 reģioni, 6 sēdes, 40** lati vienai sēdei: $Ls\ 40 \times 6 \times 5 = Ls\ 1440,00$ • Deleģēto pārstāvju apmācība, 45 pārstāvji, katram pārstāvim apmācībai Ls 50: $45 \times 50 = Ls\ 2250,00$ • Pieredzes apmaiņa: transporta izmaksas, apdrošināšana, dienas nauda, uzturēšanās izmaksas 1000** lati, 5 reģioni: $Ls\ 1000 \times 5 = Ls\ 5000,00$ 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedriskās domas aptaujas, 1 aptaujas izmaksas 1000** lati, reizi gadā katrā no 5 reģioniem: $Ls\ 1000 \times 5 = Ls\ 5000,00$ <p>5.3. NEP izveide un darbības nodrošināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noslēgti līgumi ar 15 nozaru darba devēju organizācijām par izglītības ekspertu darbu 6 gadu periodā (eksperta darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Eksperta (amatu saime „ekspertīze”, IV līmenis) mēnešalga nepārsniedz 12.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona $Ls\ 377 - Ls\ 1244$ ietvarus, un tā ir noteikta 1200 Ls): $Ls\ 1200 \times 12 \times 1,2409 = Ls\ 17868,96$ gadā katrai nozarei; kopā pa 15 nozarēm: $Ls\ 17868,96 \times 15 = Ls\ 268034,40$ • Izveidota darba grupa (9 eksperti) un izstrādāts NEP organizēšanas plāns 2 mēnešu periodā, izveidotas 15 NEP; $Ls\ 9000,00^*$ • Nodrošināta 15 NEP sekretariātu un ekspertu darbība 6 gadu periodā, Viena NEP darbībai 2000** lati gadā: $Ls\ 2000 \times 15 = Ls\ 30000,00$ <p>5.4. Nozaru izpēte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izpētītas 20 nozares, izstrādātas kvalifikāciju struktūras, vienai nozarei – 30000** lati 6 gadu periodā: $Ls\ 30000 : 6 \times 20 = Ls\ 100000,00$ • 20 nozarēs izstrādāti 80 profesiju standarti un kvalifikācijas pamatprasības, veikta to ekspertīze, Viena profesiju standarta (kvalifikācijas pamatprasību) izstrādei 600** lati 6 gadu periodā: $80 \times Ls\ 600 : 6 = Ls\ 8000,00$ <p>5.5. Metodisko materiālu izstrāde prakšu organizatoriem un vadītājiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāti metodiskie materiāli 15 nozarēs, organizēti informēšanas pasākumi, izveidota un uzturēta interaktīva e-datu bāze. 1 nozarei – 6600** lati 6 gadu periodā: $Ls\ 6600 \times 15 : 6 = Ls\ 16500,00$ • Organizēti informatīvi pasākumi izglītības iestādēm – 20000** lati, kopumā 6 gadu periodā: $Ls\ 20000 : 6 = Ls\ 3333,00$
--	---

	<p>Kopā: Ls 16500,00 + 3333,00 = Ls 19833,00</p> <p>5.6. Darba devēju organizāciju kapacitātes stiprināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> LDDK nodrošina NEP darba koordināciju 6 gadu periodā. Koordinators atalgojums (koordinators darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Koordinators (amatu saime „Sekretariāta funkcija”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 7.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 232 – Ls 555 ietvarus, un tā ir noteikta 555 Ls) 555 Ls mēnesī: Ls 555 x 12 x 1,2409 = Ls 8264,39 Organizatoriski un informatīvi pasākumi 6 gadu periodā Ls 29000,00 <p>Kopā izmaksas visiem pasākumiem Ls 542848,15 Valsts līdzfinansējums ESF projektiem 2010.gadā: Ls 542848,15 x 15% = Ls 81427,22 Valsts līdzfinansējums ESF projektiem turpmākos divus gadus: (542848,15 – 9000,00) x 15% = Ls 80077,22</p> <p>Piezīmes</p> <ol style="list-style-type: none"> Finansējuma avots: ESF 2007.-2013. gada finanšu līdzekļi un valsts līdzfinansējums ESF projektiem. 2007.-2013.gadā ESF finansējums ir 85 procenti no projekta kopējās attiecināmo izmaksu kopsummas, bet 15 procentus veido valsts līdzfinansējums. <p>* NEP tiek izveidotas 2010.gadā. ** Izmaksas noteiktas, balstoties uz iepriekšējo realizēto ESF projektu pieredzi.</p>				
6. Cita informācija	Finansējums tiks nodrošināts ES struktūrfondu līdzekļu ietvaros.				
1. Izmaiņas budžeta ieņēmumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā	<p style="text-align: center;">2.variants</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 100%;"> <tr> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> </table>				

skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	0	0
2.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
2. Izmaiņas budžeta izdevumos:				
2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	81,4	80,1	80,1
2.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme:				
3.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	-81,4	-80,1	-80,1
3.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0

4. Prognozējamie kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	Nav	Nav	Nav	Nav
5. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)	<p>5.1. INTSA darbības nodrošināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordinatora atalgojums (koordinatora darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Koordinatora (amatu saime „Sekretariāta funkcija”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 7.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 232 – Ls 555 ietvarus, un tā ir noteikta 555 Ls) 555 Ls mēnesī: $Ls\ 555 \times 12 \times 1,2409 = Ls\ 8264,39$ • Darba vietas uzturēšana 100** lati mēnesī: $Ls\ 100 \times 12 = Ls\ 1200$ • Sēžu norises nodrošināšana, 6 sēdes, 40** lati vienai sēdei: $Ls\ 40 \times 6 = Ls\ 240$ <p>5.2. RINP darbības nodrošināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atalgojums 5 koordinatoriem (koordinatora darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Koordinatora (amatu saime „Sekretariāta funkcija”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 7.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 232 – Ls 555 ietvarus, un tā ir noteikta 555 Ls) 555 Ls mēnesī katram: $Ls\ 555 \times 12 \times 1,2409 \times 5 = Ls\ 41321,97$ • Darba vietas uzturēšana 100** lati mēnesī, 5 darba vietas: $Ls\ 100 \times 5 \times 12 = Ls\ 6000,00$ • Sēžu norises nodrošināšana, 5 reģioni, 6 sēdes, 40** lati vienai sēdei: $Ls\ 40 \times 6 \times 5 = Ls\ 1440,00$ • Deleģēto pārstāvju apmācība, 45 pārstāvji, katram 			

	<p>pārstāvim apmācībai Ls 50^{**}: $45 \times 50 = \text{Ls } 2250,00$</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pieredzes apmaiņa: transporta izmaksas, apdrošināšana, dienas nauda, uzturēšanās izmaksas 1000^{**} lati, 5 reģioni: $\text{Ls } 1000 \times 5 = \text{Ls } 5000,00$ • Sabiedriskās domas aptaujas, 1 aptaujas izmaksas 1000^{**} lati, reizi gadā katrā no 5 reģioniem: $\text{Ls } 1000 \times 5 = \text{Ls } 5000,00$ <p>5.3. NEP izveide un darbības nodrošināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noslēgti līgumi ar 15 nozaru darba devēju organizācijām par izglītības ekspertu darbu 6 gadu periodā (eksperta darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Eksperta (amatu saime „ekspertīze”, IV līmenis) mēnešalga nepārsniedz 12.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 377 – Ls 1244 ietvarus, un tā ir noteikta 1200 Ls): $\text{Ls } 1200 \times 12 \times 1,2409 = \text{Ls } 17868,96$ gadā katrai nozarei; kopā pa 15 nozarēm: $\text{Ls } 17868,96 \times 15 = \text{Ls } 268034,40$ • Izveidota darba grupa (9 eksperti) un izstrādāts NEP organizēšanas plāns 2 mēnešu periodā, izveidotas 15 NEP; Ls 9000,00* • Nodrošināta 15 NEP sekretariātu un ekspertu darbība 6 gadu periodā, Viena NEP darbībai 2000^{**} lati gadā: $2000 \times 15 = \text{Ls } 30000,00$ <p>5.4. Nozaru izpēte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izpētītas 20 nozares, izstrādātas kvalifikāciju struktūras, vienai nozarei – 30000^{**} lati 6 gadu periodā: $\text{Ls } 30000 : 6 \times 20 = \text{Ls } 100000,00$ • 20 nozarēs izstrādāti 80 profesiju standarti un kvalifikācijas pamatprasības, veikta to ekspertīze, Viena profesiju standarta (kvalifikācijas pamatprasību) izstrādei 600^{**} lati 6 gadu periodā: $80 \times \text{Ls } 600 : 6 = \text{Ls } 8000,00$ <p>5.5. Metodisko materiālu izstrāde prakšu organizatoriem un vadītājiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāti metodiskie materiāli 15 nozarēs, organizēti informēšanas pasākumi, izveidota un uzturēta interaktīva e-datu bāze. 1 nozarei – 6600^{**} lati 6 gadu periodā: Ls 6600
--	--

	<p>$x 15 : 6 = \text{Ls } 16500,00$</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizēti informatīvi pasākumi izglītības iestādēm – 20000** lati, kopumā 6 gadu periodā: $\text{Ls } 20000 : 6 = \text{Ls } 3333,00$ <p>Kopā: $\text{Ls } 16500,00 + 3333,00 = \text{Ls } 19833,00$</p> <p>5.6. Darba devēju organizāciju kapacitātes stiprināšana</p> <ul style="list-style-type: none"> • LDDK nodrošina NEP darba koordināciju 6 gadu periodā. Koordinators atalgojums (koordinators darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Koordinators (amatu saime „Sekretariāta funkcija”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 7.mēnešalgu grupai un 3.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona $\text{Ls } 232 - \text{Ls } 555$ ietvarus, un tā ir noteikta 555 Ls mēnesī: $\text{Ls } 555 \times 12 \times 1,2409 = \text{Ls } 8264,39$ • Organizatoriski un informatīvi pasākumi 6 gadu periodā $\text{Ls } 29000,00$ <p>Kopā izmaksas visiem pasākumiem $\text{Ls } 542848,15$ Valsts līdzfinansējums ESF projektiem 2010.gadā: $\text{Ls } 542848,15 \times 15\% = \text{Ls } 81427,22$ Valsts līdzfinansējums ESF projektiem turpmākos divus gadus: $(542848,15 - 9000,00) \times 15\% = \text{Ls } 80077,22$</p> <p>Piezīmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansējuma avots: ESF 2007.-2013. gada finanšu līdzekļi un valsts budžeta līdzfinansējums ESF projektiem. 2. 2007.-2013.gadā ESF finansējums ir 85 procenti no projekta kopējās attiecināmo izmaksu kopsummas, bet 15 procentus veido valsts budžeta finansējums. <p>* NEP tiek izveidotas 2010.gadā. ** Izmaksas noteiktas, balstoties uz iepriekšējo realizēto ESF projektu pieredzi.</p>
6.Cita informācija	Finansējums tiks nodrošināts ES struktūrfondu līdzekļu ietvaros.

4.3. Valsts institūciju, sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības un atbildības noteikšana formālajā izglītībā

Koncepcija paredz izmaiņas formālās izglītības programmu izstrādē un profesionālās izglītības iestāžu izsniedzamajos dokumentos.

4.3.1. Profesionālās izglītības programmu izstrāde

Formālās izglītības programmas ir:

- 1) sākotnējās profesionālās izglītības programmas;
- 2) profesionālās ievirzes izglītības programmas;
- 3) profesionālās apmācības programmas.

Risinājumiem nav finansiālās ietekmes uz budžetu.

1.variants

Izglītības iestāde izstrādā formālās izglītības programmu, ievērojot:

- 1) sākotnējā profesionālajā izglītībā – MK noteiktu valsts profesionālās izglītības standartu un pamatprofesijas standartu;
- 2) profesionālās ievirzes izglītībā – MK noteiktu valsts profesionālās ievirzes izglītības standartu;
- 3) profesionālajā apmācībā – MK noteiktu specializācijas standartu.

Priekšrocība: Ministru kabinets nosaka visām formālās profesionālās izglītības programmām vienotu to izstrādes reglamentējumu.

Trūkumi:

- 1) samazinās profesionālo organizāciju loma profesionālās apmācības programmu satura noteikšanā;
- 2) paldzinās profesionālās apmācības programmu izstrādes process – apgrūtināta reaģēšana uz tirgus pieprasījumu.

2.variants

Izglītības iestāde izstrādā formālās izglītības programmu, ievērojot:

- 1) sākotnējā profesionālajā izglītībā – MK noteiktu valsts profesionālās izglītības standartu un pamatprofesijas standartu;
- 2) profesionālās ievirzes izglītībā – MK noteiktu valsts profesionālās ievirzes izglītības standartu;
- 3) **profesionālajā apmācībā** – NEP izstrādātas un INTSA saskaņotas attiecīgajai profesijai atbilstošās speciālista kvalifikācijas pamatprasības.

Priekšrocības:

- 1) ir paaugstināta sociālo partneru un profesionālo organizāciju atbildība profesionālās apmācības programmu satura noteikšanā;

- 2) ir iespējams elastīgs profesionālās apmācības programmu piedāvājums atbilstoši īstermiņa darba tirgus pieprasījumam.

Trūkums: valsts institūciju ietekme profesionālās apmācības programmu piedāvājumā tiek īstenota tikai INTSA ietvaros.

Sākotnējās profesionālās izglītības programmas un profesionālās ievirzes izglītības programmas netiek licencētas, jo to saturu un sasniedzamos mācību rezultātus nosaka attiecīgie MK noteiktie izglītības standarti. Profesionālās apmācības programmas tiek licencētas un licencēšanu veic NEP.

IZM – profesionālā izglītībā, izņemot kultūras, mākslas un mūzikas jomu, un profesionālās ievirzes izglītībā sporta jomā, kā arī KM – sākotnējā profesionālā izglītībā un profesionālās ievirzes izglītībā kultūras, mākslas un mūzikas jomā, sniedz izglītības iestādēm informatīvo, metodisko un citāda veida intelektuālo atbalstu.

Izglītības programmas apguves beigu posmā audzēkņi kārtro profesionālās kvalifikācijas eksāmenu sākotnējās profesionālās kvalifikācijas ieguvei vai speciālista profesionālās kvalifikācijas ieguvei. Eksāmena norisi nodrošina izglītības iestāde. Eksāmens var notikt kā izglītības iestādē, tā arī citā ar RINP saskaņotā vietā. Profesionālās kvalifikācijas eksāmenu komisijas veido RINP sadarbībā ar NEP. Atbilstoši izglītības programmas nosacījumiem, audzēkņiem mācību prakses laikā uzņēmumā ir iespējams apgūt arī speciālista profesionālo kvalifikāciju, līdzīgi kā profesionālās apmācības programmās.

Reizi sešos gados tiek akreditēta izglītības iestāde. Akreditācijā vērtē izglītības programmu īstenošanas kvalitāti un iestādes darbību kopumā. Akreditāciju veic IKVD sadarbībā ar nozaru ministrijām un RINP deleģētiem pārstāvjiem. Akreditēta izglītības iestāde ir tiesīga izsniegt valsts atzītu sākotnējo profesionālo izglītību un sākotnējo profesionālo kvalifikāciju vai speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecinājošus dokumentus.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikti formālās izglītības programmu veidi, to saturs, saturu reglamentējošie pamatdokumenti, apguves formas, īstenošanas ilgums un apguves pārbaudījumi.

4.3.2. Profesionālās izglītības iestādēs izsniedzamie dokumenti

Risinājumiem nav finansiālās ietekmes uz budžetu.

1.variants

Sākotnējo profesionālo izglītību un atbilstošo sākotnējo profesionālo kvalifikāciju apliecina profesionālās izglītības iestādes izsniegts iegūto profesionālo izglītību un sākotnējo profesionālo kvalifikāciju apliecinājošs dokuments. Iegūto sākotnējo profesionālo kvalifikāciju norāda izglītības dokumentam pievienojamā pielikumā (sekmju izrakstā). Mācību laikā apgūto

speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecina izglītības iestādes izsniegtais speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecinošais dokuments.

Priekšrocības:

- 1) Saglabājas profesionālās izglītības tradīcijas.
- 2) Tiek akcentēta profesionālās izglītības būtība un ir uzskatāma atšķirība salīdzinājumā ar vispārējo izglītību. Nav nepieciešama būtiska normatīvās bāzes izstrāde.

Trūkums: izglītības dokumentam var būt vairāki pielikumi – paaugstinot sākotnējo profesionālo kvalifikāciju, atbilstoši EKI līmeņiem, izglītības dokumentam jāpievieno jauns pielikums.

2. variants

Iegūto sākotnējo profesionālo izglītību apliecina profesionālās izglītības iestādes izsniegts profesionālās izglītības dokuments. Iegūto sākotnējo profesionālo kvalifikāciju vai speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecina profesionālo organizāciju izsniegts dokuments.

Priekšrocība: tiek uzsvērta profesionālo organizāciju loma profesionālās kvalifikācijas piešķiršanā.

Trūkums: profesionālā izglītība zaudē savu būtību un kļūst par profesionālā virziena vispārējo vidējo izglītību.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikti izsniedzamie dokumenti par formālās izglītības programmu apguvi.

4.4. Valsts institūciju, sociālo partneru un profesionālo organizāciju līdzdalības un atbildības noteikšana neformālajā izglītībā

Neformālās izglītības programmu (profesionālās pilnveides programmu) saturs netiek reglamentēts. Neformālās izglītības programmas apguvi apliecina institūcijas, kas īsteno attiecīgo programmu, izsniegts dokuments.

Neformālās izglītības, kā arī pašmācības ceļā, studējot profesionālo literatūru un veicot darba pienākumus vai strādājot kā brīvprātīgais, iegūto kompetenču atzīšana balstās uz darba pieredzi un profesionālajām kompetencēm, ko persona ieguvusi dzīves laikā. Tā ir veids (ceļš), kādā persona, kas ārpus formālās izglītības sistēmas ir apguvusi speciālista kvalifikācijas pamatprasībās noteiktās profesionālās kompetences un ievērojot noteiktu procedūru, iegūst iespēju to apliecināt un saņemt valsts atzītu speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecinošu dokumentu. Kredītpunktu sistēma ir būtisks nosacījums ārpus formālās izglītības iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanā.

Neformālās izglītības atzīšanas procedūra ietver šādas darbības:

- 1) Pretendents (persona, vecumā no 18 gadiem ar vismaz 2 gadu darba pieredzi vai brīvprātīgā darba pieredzi) neformālās izglītības atzīšanas institūcijā iesniedz pašvērtējumu, kurā atzīmē attiecīgajai specializācijai atbilstošās profesionālās kompetences un to iegūšanas veidu; iepriekš iegūto formālās un neformālās izglītības dokumentus; darba devēja vai citas juridiskas vai fiziskas personas, kura ir organizējusi zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi, rekomendācijas.
- 2) Neformālās izglītības atzīšanas institūcijas eksperti izvērtē iesniegtos dokumentus, izvērtē iegūto kompetenču atbilstību izvēlētajai specializācijai, nepieciešamības gadījumā apmeklējot pretendenta darba vietu, organizē profesionālās kvalifikācijas eksāmenu speciālista profesionālās kvalifikācijas ieguvei un izsniedz speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu.

Neformālās izglītības atzīšanas institūciju uzdevumus, kas ir maksas pakalpojumi, veic izglītības iestādes vai eksaminācijas centri, kuriem ir tiesības izsniegt valsts atzītus speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecinājošus dokumentus vai šiem mērķiem izveidotas īpašas institūcijas.

Neformālās izglītības atzīšanas institūcijas funkcijas ir:

- 1) Sabiedrības informēšana par neformālajā izglītībā iegūtu profesionālo zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanas iespējām.
- 2) Neformālās izglītības atzīšanas procesam nepieciešamo dokumentu izstrāde, procesa administrēšana.
- 3) Ekspertu apzināšana, piesaistīšana un izglītošana, ekspertu darba koordinēšana.
- 4) Informācijas apkopošana par pretendentiem trūkstošo zināšanu, prasmju un kompetenču apguves iespējām.
- 5) Speciālista profesionālās kvalifikācijas eksāmena organizēšana.
- 6) Speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu noformēšana, izsniegšana un uzskaitē.

Lai nodrošinātu procesa kvalitāti, neformālās izglītības atzīšanu īsteno ierobežots skaits institūciju. Licencēšanu Ministru kabineta noteiktā kārtībā veic IKVD. Reizi 6 gados neformālās izglītības atzīšanas institūcijas tiek akreditētas. Akreditāciju veic IKVD sadarbībā ar NEP pārstāvjiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Finansējuma avots neformālās izglītības atzīšanas sistēmas sagatavošanā un darbības uzturēšanā ir ESF līdzekļi un valsts budžeta līdzekļi (skatīt 8.tabulu). Neformālās izglītības atzīšanas procedūras ir maksas pakalpojums pretendentiem un neatstāj ietekmi uz valsts un pašvaldību budžetiem.

1.variants

Neformālās izglītības atzīšanas institūciju uzdevumus, kas ir maksas pakalpojumi, veic izglītības iestādes un eksaminācijas centri, kuri ir saņēmuši licenci minēto uzdevumu veikšanai.

Priekšrocības:

- 1) Izglītības iestādēm un eksaminācijas centriem ir pieredze pieaugušo izglītošanā, eksaminācijas komisiju darbā un eksaminācijas procesa organizācijā.
- 2) Izglītības iestādēm un eksaminācijas centriem ir materiāli tehniskais, tajā skaitā informāciju tehnoloģiju nodrošinājums.

Trūkumi:

- 1) Izglītības iestādēm un eksaminācijas centriem jāveic papildu funkcijas.
- 2) Jāizdara grozījumi izglītības iestāžu un eksaminācijas centru nolikumos.

2.variants

Neformālās izglītības atzīšanas institūciju uzdevumus, kas ir maksas pakalpojumi, veic šiem mērķiem izveidotas īpašas institūcijas.

Priekšrocības:

- 1) Iespējama plašāka atpazīstamība.
- 2) Gadījumā, ja tiek atrisināts jautājums par augstākās izglītības kvalifikāciju ieguvu neformālā veidā, ir iespējams veikt neformālās izglītības atzīšanu visās izglītības pakāpēs.

Trūkumi:

- 1) Tiek veidotas jaunas institūcijas: nepieciešami papildu finanšu līdzekļi aprīkojuma iegādei, telpu īrei, komunālajiem maksājumiem u.c.
- 2) Pieaug profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas sarežģītība.
- 3) Salīdzinoši lieli uzturēšanas izdevumi, jo institūciju noslogotība būs neliela.
- 4) Nepieciešama personāla apmācība.

8.tabula

4.4.risinājuma variantu prognozējamā
finansiālā ietekme uz valsts budžetu

tūkst. latu				
Rādītāji	Kārtējais gads	Turpmākie trīs gadi		
1	2	3	4	5

	2009	2010 1.variants	2011	2012
1. Izmaiņas budžeta ieņēmumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	0	0
2.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
2. Izmaiņas budžeta izdevumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	7,5	7,5	7,5
2.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme: 3.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no				

maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	-7,5	-7,5	-7,5
3.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
4. Prognozējamie kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	Nav	Nav	Nav	Nav
5. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)	<p>5.1. Neformālās izglītības atzīšanas un prasmju novērtēšanas procedūrai nepieciešamās normatīvās bāzes sagatavošana, lai sekmīgi īstenotu šo procedūru atbilstoši tās mērķim</p> <p>Atalgojums ekspertu darba grupā strādājošiem 5 ekspertiem (eksperta darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Eksperta (amatu saime „ekspertīze”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 10.mēnešalgu grupai un 2.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 248 – Ls 767 ietvarus, un tā ir noteikta 300 Ls) 300 Ls mēnesī katram x 1,2409 6 mēnešus 6 gadu periodā: 5 x 1 x Ls 300 x 1,2409 = Ls 1861,35</p> <p>5.2. Metodisko materiālu/rokasgrāmatu izstrāde ekspertiem un citām atzīšanas procesā iesaistītajām personām (tai skaitā informatīvi materiāli personām, kuru neformāli iegūtās prasmes varētu tikt novērtētas un atzītas):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 metodiskā materiāla sagatavošanas (t.sk., ekspertu atalgojums), noformēšanas, drukāšanas izmaksas Ls 6000,00*; 14 metodiskie materiāli (eksemplāru skaits ~4000 eks.) un vadlīnijas 6 gadu periodā: Ls 6000,00 x 14 : 6 = Ls 14000,00 • 1 metodiskā materiāla aktualizācijas, noformēšanas, 			

	<p>drukāšanas izmaksas Ls 4000,00*; 6 metodiskie materiāli un vadlīnijas 6 gadu periodā: $Ls\ 4000,00 \times 6 : 6 = Ls\ 4000,00$</p> <p>5.3. Darbinieku un darba devēju informēšanas kampaņas realizācija par neformālās izglītības atzīšanas iespēju un pieejamību plašai sabiedrībai:</p> <p>5.3.1. Informatīvo kampaņu realizēšana (reklāma vizuālajos un audiovizuālajos medijos)</p> <p>Reklāmas idejas, klipa sagatavošanas un demonstrēšanas izmaksas, vienas kampaņas izmaksas Ls 30000,00*; 2 kampaņas 6 gadu periodā: $Ls\ 30000,00 \times 2 : 6 = Ls\ 10000,00$</p> <p>5.3.2. Konkursu organizēšana (atklāti konkursi, viktorīnas un konkursi elektroniskajos medijos)</p> <p>Konkursa sagatavošanas, materiālu, anketu drukāšanas izmaksas, noslēguma pasākuma organizēšanas izmaksas Ls 10000,00*; 4 konkursi 6 gadu periodā: $Ls\ 10000,00 \times 4 : 6 = Ls\ 6666,66$</p> <p>5.3.3. Informatīvie pasākumi – dalība izstādēs, ceļojošās informatīvās dienas, konferences, semināri, diskusijas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vienas izstādes stenda noformēšanas un materiālu izmaksas Ls 4000,00* ; 7 izstādes 6 gadu periodā: $Ls\ 4000,00 \times 7 : 6 = Ls\ 4666,66$ • Informatīvo dienu organizēšanas izmaksas (transports, izdales materiāli, reprezentācijas izmaksas, telpu noma), 1 informatīvās dienas izmaksas Ls 2000,00* Ls; 3 informatīvās dienas katru gadu 6 gadu periodā: $Ls\ 2000,00 \times 3 = Ls\ 6000,00$ • Vienas konferences, semināra vai diskusijas organizēšanas izmaksas (transports, izdales materiāli, reprezentācijas izdevumi, telpu noma, lektoru atalgojums) Ls 1500,00* Ls; 2 pasākumi gadā 6 gadu periodā: $Ls\ 1500,00 \times 2 = Ls\ 3000,00$ <p>Kopā izmaksas visiem pasākumiem Ls 50194,67</p> <p>Valsts līdzfinansējums ESF projektiem 2010.gadā un turpmākajos divos gados: $Ls\ 50194,67 \times 15\% = Ls\ 7529,20$</p> <p>Piezīmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansējuma avots: ESF 2007.-2013. gada finanšu līdzekļi un valsts budžeta līdzfinansējums ESF projektiem. 2. 2007.-2013.gadā ESF finansējums ir 85 procenti no projekta kopējās attiecināmo izmaksu kopsomas, bet 15 procentus veido valsts budžeta finansējums. <p>* Izmaksas noteiktas, balstoties uz iepriekšējo realizēto ESF</p>
--	---

	projektu pieredzi.			
6. Cita informācija	Finansējums tiks nodrošināts ES struktūrfondu līdzekļu ietvaros.			
	2.variants			
1. Izmaiņas budžeta ieņēmumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	0	0	0
2.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
2. Izmaiņas budžeta izdevumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi;	0	7,5	7,5	7,5
2.2. speciālais budžets;	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme: 3.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu				

ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi; 3.2. speciālais budžets; 3.3. pašvaldību budžets	0	-7,5	-7,5	-7,5
0	0	0	0	0
0	0	0	0	0
4. Prognozējamie kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	Nav	Nav	Nav	Nav
5. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)	<p>5.1. Neformālās izglītības atzīšanas un prasmju novērtēšanas procedūrai nepieciešamās normatīvās bāzes sagatavošana, lai sekmīgi īstenotu šo procedūru atbilstoši tās mērķim</p> <p>Atalgojums ekspertu darba grupā strādājošiem 5 ekspertiem (eksperta darba samaksa ir noteikta saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumu Nr.995 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas un Centrālās zemes komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju” 2.pielikumu. Eksperta (amatu saime „ekspertīze”, III līmenis) mēnešalga nepārsniedz 10.mēnešalgu grupai un 2.kvalifikācijas pakāpei paredzēto mēnešalgas diapazona Ls 248 – Ls 767 ietvarus, un tā ir noteikta 300 Ls) 300 Ls mēnesī katram x 1,2409 6 mēnešus 6 gadu periodā: $5 \times 1 \times Ls 300 \times 1,2409 = Ls 1861,35$</p> <p>5.2. Metodisko materiālu/rokasgrāmatu izstrāde ekspertiem un citām atzīšanas procesā iesaistītajām personām (tai skaitā informatīvi materiāli personām, kuru neformāli iegūtās prasmes varētu tikt novērtētas un atzītas):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 metodiskā materiāla sagatavošanas (t.sk., ekspertu atalgojums), noformēšanas, drukāšanas izmaksas Ls 6000,00*; 14 metodiskie materiāli (eksemplāru skaits ~4000 eks.) un vadlīnijas 6 gadu periodā: $Ls 6000,00 \times 14 : 6 = Ls 14000,00$ • 1 metodiskā materiāla aktualizācijas, noformēšanas, drukāšanas izmaksas Ls 4000,00*; 6 metodiskie materiāli 			

	<p>un vadlīnijas 6 gadu periodā: $Ls\ 4000,00 \times 6 : 6 = Ls\ 4000,00$</p> <p>5.3. Darbinieku un darba devēju informēšanas kampaņas realizācija par neformālās izglītības atzišanas iespēju un pieejamību plašai sabiedrībai:</p> <p>5.3.1. Informatīvo kampaņu realizēšana (reklāma vizuālajos un audiovizuālajos medijos)</p> <p>Reklāmas idejas, klipa sagatavošanas un demonstrēšanas izmaksas, vienas kampaņas izmaksas $Ls\ 30000,00^*$; 2 kampaņas 6 gadu periodā: $Ls\ 30000,00 \times 2 : 6 = Ls\ 10000,00$</p> <p>5.3.2. Konkursu organizēšana (atklāti konkursi, viktorīnas un konkursi elektroniskajos medijos)</p> <p>Konkursa sagatavošanas, materiālu, anketu drukāšanas izmaksas, noslēguma pasākuma organizēšanas izmaksas $Ls\ 10000,00^*$; 4 konkursi 6 gadu periodā: $Ls\ 10000,00 \times 4 : 6 = Ls\ 6666,66$</p> <p>5.3.3. Informatīvie pasākumi – dalība izstādēs, ceļojošās informatīvās dienas, konferences, semināri, diskusijas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vienas izstādes stenda noformēšanas un materiālu izmaksas $Ls\ 4000,00^*$; 7 izstādes 6 gadu periodā: $Ls\ 4000,00 \times 7 : 6 = Ls\ 4666,66$ • Informatīvo dienu organizēšanas izmaksas (transporta, izdales materiāli, reprezentācijas izmaksas, telpu noma), 1 informatīvās dienas izmaksas $Ls\ 2000,00^*$ Ls; 3 informatīvās dienas katru gadu 6 gadu periodā: $Ls\ 2000,00 \times 3 = Ls\ 6000,00$ • Vienas konferences, semināra vai diskusijas organizēšanas izmaksas (transporta, izdales materiāli, reprezentācijas izdevumi, telpu noma, lektoru atalgojums) $Ls\ 1500,00^*$ Ls; 2 pasākumi gadā 6 gadu periodā: $Ls\ 1500,00 \times 2 = Ls\ 3000,00$ <p>Kopā izmaksas visiem pasākumiem $Ls\ 50194,67$</p> <p>Valsts līdzfinansējums ESF projektiem 2010.gadā un turpmākajos divos gados: $Ls\ 50194,67 \times 15\% = Ls\ 7529,20$</p> <p>Piezīmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansējuma avots: ESF 2007.-2013. gada finanšu līdzekļi un valsts budžeta līdzfinansējums ESF projektiem. 2. 2007.-2013.gadā ESF finansējums ir 85 procenti no projekta kopējās attiecināmo izmaksu kopsomas, bet 15 procentus veido valsts budžeta finansējums. <p>* Izmaksas noteiktas, balstoties uz iepriekšējo realizēto ESF</p>
--	--

	projektu pieredzi.
6. Cita informācija	Finansējums tiks nodrošināts ES struktūrfondu līdzekļu ietvaros.

Profesionālās izglītības likumprojektā tiks noteikta neformālās izglītības atzīšanas organizēšana, neformālās izglītības atzīšanas institūcijas un to licencēšanas kārtība, neformālās izglītības atzīšanas nosacījumi un kārtība, kā arī speciālista profesionālo kvalifikāciju apliecinoša dokumenta izsniegšana.

5. Nepieciešamo tiesību aktu projektu apraksts

Profesionālās izglītības likums. Attiecīgā likumprojekta iesniegšanas datums MK ir 2010.gada 31.decembris.

6. Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtība

Koncepcijā panākto valsts un sociālo partneru vienošanos par attiecīgo problēmjaudājumu risinājuma iekļaušanu likumprojektā „Profesionālās izglītības likums” īstenošanu novērtē IZM, piedaloties sociālajiem partneriem – LDDK un LBAS. Ja koncepcijas īstenošanā rodas problēmas, IZM iesniedz Ministru kabinetā noteiktajā kārtībā informatīvu ziņojumu par koncepcijas īstenošanas gaitu un aktualizēšanas nepieciešamību.

Izglītības un zinātnes ministre

T.Koķe

Vīzē: Valsts sekretārs

M.Gruškevics

07.08.2009. 10:00

12738

I.Ķīse

67047966; inguna.kise@izm.gov.lv